

Prezidentė perskaitė metinį pranešimą

LR prezidentė Dalia Grybauskaitė.
ELTA nuotr.

Vilnius, birželio 8 d. (ELTA) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Seime perskaitė pirmąjį metinį pranešimą, kuriame, kaip reikalauja Konstitucija, apžvelgė padėtį šalyje, valstybės vidaus ir užsienio politiką. Prezidentė nevertino

kiekvieno šalies ūkio sektoriaus būklės, o analizavo valstybės ir jos piliečių moralinę būseną, pamatinių vertybių krizės priežastis, aptarė žmogaus reikšmės ir vertės, kiekvieno piliečio atsakomybės svarbą stiprinant valstybę, kuriant ateities Lietuvą. Pasak prezidentės, ne pinigų stygius pykdo žmones, o teisingumo ir solidarumo trūkumas.

Prezidentė D. Grybauskaitė sako apie emigracijos mastą galvojanti ne kaip apie ekonominį reiškinį, o kaip apie žmogaus ir valstybės santykį. Šalies vadovė pabrėžė, kad žmonės į kitas šalis išvyksta pasijutę svetimi savame krašte.

„Palikti Tėvynę – sunkus sprendimas. Tačiau vis daugiau Lietuvos žmonių jam ryžtasi ir vis daugiau – svarsto tokią galimybę. Raminamės, kad tai – natūrali sunkmečio pasekmė. Bet juk šalyse, į kurias išvažiuoja mūsų tėvynainiai – taip pat sunkmetis. Taip pat nedarbas, socialinis pažeidžiamumas, nežinia. Kita vertus,

mūsų šali palieka ne tik vargo prišpirti bedarbiai. Todėl pažvelkime tikrovei į akis ir pripažinkime: žmonės emigruoja ne tik ir ne tiek dėl ekonominių priežasčių. Šiandieninė politinė kultūra ir moralė verčia abejoti: ar dar įmanoma dirbti tai, ko reikia Lietuvos žmonėms, o ne kažkuriam politiniam susivienijimui ar interesų dariniui? Atsakykime į tuos klausimus patys sau – ne iš tribūnos, ne prieš kameras, o prieš savo sąžinę. Atsakykime, ir pradėkime keistis ir keisti”, – ragino prezidentė.

„Tarnauti Tėvynei, demokratijai, Lietuvos žmonių gerovei”, – juk tai žodžiai iš jūsų ir mano priesaikos. Paverskime šiuos prasmingus žodžius prasmingais darbais. Imkimės konkrečių veiksmų, kad pasiektume žmogui svarbių rezultatų”, – kvietė prezidentė D. Grybauskaitė, Seime perskaičiusi savo metinį pranešimą.

Sutrupintą prezidentės metinį pranešimą skaitykite ketvirtadienio, birželio 10 d., „Drauge”.

LiJOT: užsienio lietuvių jaunimo veiklai skirta mažiausia parama

Vilnius, birželio mėn. 8 d. (Delfi.lt) – Užsienyje gyvenantis lietuvių jaunimas iš savo tėvynės šiais metais gaus pačią mažiausią finansinę paramą – tarp 89-ių valstybės finansavimui patvirtintų užsienio lietuvių bendruomenių, organizacijų ir lituanistinio švietimo įstaigų projektų tik vienas priklauso užsienio lietuvių jaunimo sąjungai. Į projektų atrankos komisijos darbo sudėtį jaunimas taip

pat nebuvo pakviestas.

Gegužės mėn. Užsienio reikalų ministerijoje (URM) įvykusiame Užsienio lietuvių organizacijų projektų atrankos komisijos posėdyje paskirtyta valstybės parama 2010 metams. Oficialiai paskelbta, jog šiemet užsienio lietuvių bendruomenių, organizacijų ir lituanistinio švietimo įstaigų veiklai skirta 260,400 litų. Į komisiją, priimančią projektų paraiškas, įeina

Užsienio reikalų, Švietimo ir mokslo, Kultūros ministerijų ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai, tuo tarpu jaunimo sąjungų vadovai į bendrą darbą nėra kviečiami.

„Iki šių metų į komisijos sudėtį jaunimo atstovai būdavo įtraukiami, o šiemet padėtis pasikeitė. Raginame URM kitais metais įtraukti Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos ir Lietuvoje veikiančių jaunimo sąjungų atsto-

vus į konkurso nuostatų ruošimą bei komisiją, vertinančią projektus”, – sako Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LiJOT) prezidentas Šarūnas Frolenko.

Pagal URM internetiniame tinklalapyje išplatintus duomenis, paraiškas projektų finansavimui gauti pateikė lietuvių jaunimo sąjungos iš Estijos, Jungtinės Karalystės, JAV, Latvijos,
Nukelta į 6 psl.

JAV pareigūnas pasveikino Lietuvos planus steigti Energetinio saugumo centrą

JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojas A. Vershbow. Scanpix nuotr.

Vilnius, birželio mėn. 8 d. (BNS) – Aukšto rango Jungtinių Valstijų gynybos pareigūnas pasveikino Lietuvos planus įsteigti Energetinio saugumo centrą, bet santūriai įvertino galimybę jam suteikti NATO kompetencijos centro statusą.

„Labai gerai, kad Lietuva kuria nacionalinį Energetinio saugumo centrą, nes energetinis saugumas yra

svarbus klausimas ne tik Lietuvai, bet ir Latvijai, Estijai ir kitoms NATO bei ES šalims”, – sakė JAV gynybos sekretoriaus pavaduotojas Alexander Vershbow.

Lietuvos Vyriausybė gegužę nusprendė nuo kitų metų Karo akademijos patalpose įsteigti Energetinio saugumo centrą ir siekti jam NATO energetinio saugumo kompetencijos centro statuso. Taip Lietuva ketina sekti Estijos pavyzdžiu, kurioje įkurtas NATO kibernetinio saugumo centras.

A. Vershbow sakė, kad JAV dar nėra nusprendusios, ar remti tokio statuso suteikimą. „Lieka neišspręstas klausimas, ar šis energetinio saugumo centras gali tapti NATO centru. Mes dar neturime konkrečios nuostatos, NATO detaliai nesvarstė šio klausimo. Kad ir kaip būtų, NATO strateginėje koncepcijoje energetinis saugumas bus įvardijamas kaip vienas iš ateities iššūkių. Vis dėlto šį iššūkį reikia spręsti daugiausia nacionaliniu lygiu arba tokiose institucijose kaip ES”, – sakė A. Vershbow.

Šiuo metu projektas pristatomas kitoms NATO šalims narėms, prašant politinio palaikymo ir siūlant apvarstyti galimybę atsiųsti nacionalinius specialistus, teigiama nutarimo projektą lydinčiuose raštuose.

Planuojama, kad centras nagrinės iššūkius energetiniam saugumui, teiks siūlymus dėl projektų įgyvendinimo ir prisidės tarptautinėje erdvėje prie energetinio saugumo stiprinimo siūlymų.

Darbo grupės, nagrinėjusios centro steigimo galimybes, ataskaitoje tvirtinama, kad Lietuva jau susilaukė susidomėjimo ir palaikymo iš NATO administracijos ir šalių narių – Estijos, Lenkijos, JAV, Kroatijos, Rumunijos, Slovakijos, Slovėnijos, Prancūzijos, Vokietijos. Ataskaitoje nurodoma, kad centro įkūrimo sumanymas palaikomas atsižvelgiant į ypatingą Lietuvos padėtį energetinio saugumo srityje, Lietuva vadinama „energetine sala” – praėjusių metų pabaigoje uždaryta Ignalinos atominė elektrinė.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias. Laiškas iš brolio Tomo. Paskiltininkų kursai (p. 2)
- Dėl priekaištų Izraeliui (p. 3)
- K. Girniaus skiltis (p. 3)
- „Refugee One” – nenuilstanti pabėgėlių ir imigrantų globėja (p. 4)
- Į Baltimore bus atvežta Zappa skulptūra (p. 5)
- Miško ir Dievo paukšteliai (p. 5)
- Nuomonė. Juodi debesys (p. 5)
- Besiruošiant mirti ilgai gyvensiu (p. 8)
- V. Alantas (40) (p. 9)

Valiutų santykis
1 USD — 2.88 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

DĖL PRIEKAIŠTŲ IZRAELIUI

MYKOLAS DRUNGA

Izraelio karių išpuolis Viduržemio jūroje prieš humanitarinę pagalbą į Gazos ruožą gabenančių laivų vilkstinę pasaulio spaudoje sulaukė skirtingo įvertinimo. Vyravo smerkiantys pasisakymai, tačiau smerkiami buvo ne tik izraeliečiai, bet ir palestiniečių draugai. Izraelio veiksmus smerkė ne tik antisemitai. Pradėsime nuo piktų pasisakymų Izraelio adresu.

Štai Londono dienraštis „**Guardian**“ rašė, jog „nė vienas vyras ar moteris tuo laivu neplaukė tam, kad mirtų, nė vienas nenorėjo mirti, nė vienas net neįsivaizdavo mirties galimybės. Kiekvienas jų buvo įsitikinęs, kad yra saugus, kad yra sienų: jei ne legalumo, tai žmoniškumo, kurių Izraelis neperžengs. Jie klydo“.

„Už savo darbą Izraelis turės sumokėti, – tarė Teherano laikraštis „**Aftab Yazd**“, – juk Gaza yra palestiniečių pasipriešinimo simbolis. Gaza yra išlaisvintas žemės ruožas. Tačiau izraeliečiai nenori, jog palestiniečiai ten gyventų laimingai ir taikoje, nes tai galėtų tapti pavyzdžiu palestinietiškam gyvenimui visame regione.“

Izraelio dienraštis „**Jerusalem Post**“, žvelgdamas iš visai kitos pusės, nesistebėjo, kad „musulmoniškų organizacijų kartu su vadinaisiais ‘taikos aktyvistais’ surengta provokacija velniškai pasisėkė. Pagaliau buvo ir žuvusiųjų. Dabar jie galės toliau pirštu rodyti į Izraelį ir padaryti jį atsakingą už ką tik nori. Flotilę suorganizavo fanatiška turkų organizacija ir jos partneriai Europoje. Jau prieš išplaukdam į pakartotinai ir įsakmiai skelbė, jog jų tikslas – pralaužti Gazos blokadą ir sugėdinti Izraelį. Į laivą pasiimtose humanitarinės gėrybės tarnavo tik tam, kad paslėptų tikrąjį tikslą. Šitiems veikėjams humanitarinė operacija išvis nerūpėjo. Jie tik norėjo įvykdyti arabiškos-europietiškos propagandos ofenzyvą, kuria siekė paneigti žydų valstybės teisėtumą, sustiprinti jo tarptautinį atskirtumą ir sukelti tarptautinį pasipiktinimą“.

Bet ne visi Izraeliui palankūs laikraščiai jo karių elgesį šikart pateisino, o Gazos blokadą kritikavo ne tik Izraelio priešai. Štai „**The New York Times**“ redaktoriai rašė, jog „prezidentas B. Obama turi nepalikti jokių abejonių, kad Izraelio antpuolis – nepriimtinas, ir reikalauti nešališko tarptautinio tyrimo. Jungtinės Valstijos turėtų prisijungti prie kitų nuolatinųjų Jungtinių Tautų Saugumo tarybos narių ir spausti Izraelį nutraukti Gazos ruožo blokadą. Tai sušvelnintų jo gyventojų kančias ir suteiktų daugiau patikimumo Jungtinėms Valstijoms, norinčioms izraeliečius ir palestiniečius paskatinti siekti taikos susitarimo“.

Kad izraeliečiams nereikėjo šitaip pulti laivų, įsitikinęs ir Tel Avivo dienraštis „**Haaretz**“. Anot jo, „saugumo tarnybos turėjo pakankamai laiko išsiaiškinti, kas tiksliai tuose laivuose buvo ir kokių pavojų jie kėlė. Jei jūrų pėstininkams tikrai susidarė įspūdis, kad tie žmonės priešinsis, tai klausimų kelia būdas, kuriuo į laivus buvo lipama. Pvz., kodėl nebuvo įmestos ašarinių dujų bombos prieš laivą paimant šturmu?“

Panašiai rašė ir Urugvajaus dien-

raštis „**Pais**“. „Taip, Izraelio pareigūnai išplatino video įrašą, rodantį, kaip kareivius puola žmogaus teisių aktyvistai. Tačiau to nepakanka, kad pateisintų laivo puolimą. Laivas plaukė tarptautiniuose vandenyse, jame esantys žmonės tikriausiai buvo neginkluoti. Izraelio kariuomenė – viena geriausiai apsiginklavusiųjų pasaulyje, jai reikėjo elgtis apdairiau ir atsargiau. Be abejo, Izraelis neabejotinai turi teisę ginti savo teritoriją ir savo piliečius, tačiau tokie atvejai tik veda prie tarptautinio atskirtumo.“

Stambulo dienraštis „**Vatan**“ taip pat teigė, jog „Izraelio elgesys tikrai nepriimtinas. Tačiau kai kurie aktyvistai sugrįžę padarė pareiškimus, kurie verčia susimąstyti. Ne kiekvienam lemta numirti už Alachą, sakė kai kurie iš jų. Gal tai buvo tik fundamentalistai, kurie savo veiksmais tenorėjo padaryti propagandą Dievo valstybės steigimui? O jeigu jiems rūpi humaniškumas, tai kodėl jie neprotestuoja prieš tautžudystę Darfūrė?“ – klausė Turkijos dienraštis.

Kitame dienraščio „**Jerusalem Post**“ numeryje redaktoriai kaip tik prakalbo apie menamus ryšius tarp kai kurių tos vilkstinės dalyvių ir ajetolų valdomo Teherano, savo ruožtu finansiškai remiančio grupę „Hamas“, tiekiančio ginklus grupei „Hisbollah“ ir susibičiuliavusio su Sirija, artima Turkijos sąjungininke. Visi jie Izraeliui nelinki nieko gero.

Aišku, to nelinki ir Saudo Arabijos Džidoje leidžiamas dienraštis „**Arab News**“. Jis rašė, kad „humanitarinė krizė Gazoje naujojoje istorijoje ir save panašių atvejų neturi, tai nusikaltimas žmonijai ir žeidžia tarptautinę teisę. Tam turi būti padarytas galas. Be to, tarptautinių įstatymų nepaisymas iš Izraelio pusės turi sulaukti pasekmių. Per ilgai Vakarai ir ypač Amerika teisino izraeliečių prievartą ir antipalestinietišką politiką. Izraelio nusikaltimai jūroje negali likti nenubausti“.

Jau cituotasis Tel Avivo dienraštis „**Haaretz**“ kitame straipsnyje ragino Izraelį baigti blokadą ir savo sienas dar labiau sutvirtinti. „Kaip toks pasitraukimas galėtų įvykti? Izraelis galėtų tarptautinę bendriją informuoti, kad jis atsisako atsakomybės už Gazos ruožo gyventojus ir jų gerovę. Siena tarp Izraelio ir Gazos turi būti užsklēsta. Ten gyvenančių palestiniečių aprūpinimas ir medicinos pagalba turėtų vykti per sieną su Egiptu ar jūros keliu. Muitų sąjunga su Izraeliu baigtųsi, ir palestiniečiai kaldintųsi savo pačių valiutą. Be to, Izraelis nepalikėtų abejonių, kad įgyvendins savo teisę gintis tikrin-dama įtartinus krovinius jūroje. Ir jei būsim iš Gazos ruožo apšaudomi, ugnį grąžinsime. Jau įrodėme, kad tai sugebame“, – rašė Izraelio dienraštis „Haaretz“.

Dienraščio „**Washington Post**“ apžvalgininkas David Ignatius rašė, kad užpuldamas pagalbos flotilę Izraelis pastatė į sunkią padėtį, ir jam būtų pravartu stabtelėti ir apsižvalgyti. Izraelis vis labiau atskiriamas ir atsiskiria, jis nebesusiderina su savo sąjungininkais Jungtinėse Valstijose ir Europoje, įskaitant Turkiją, jos artimiausią sąjungininką islamiškame pasaulyje. Įsikibimas į tokią griežtą liniją dėl neįmanomos išlaikyti blo-

Gluminantys Izraelio veiksmai

KĘSTUTIS GIRNIUS

Agresyviais, gal net nusikaltėliškais veiksmais Izraelis kasa sau gilią diplomatinę duobę. Ir kenkia savo pagrindinės sąjungininkės JAV interesams. Tiesiog sunku suprasti, ko siekė Izraelis savo nutarimu tarptautiniuose vandenyse pulti laivų flotilę, plaukusią į Gazos ruožą.

Dar ilgai bus ginčijamasi, ar keleiviai ar Izraelio kariai pirmieji griebėsi smurto, bet nėra jokių abejonių, kad karių reakcija buvo nuožmi. Net devyni keleiviai buvo nužudyti.

Tarptautinė bendruomenė – Europos Sąjunga, Jungtinių Tautų organizacijos generalinis sekretorius – pasmerkė Izraelio veiksmus. Izraelis pripratęs prie kritikos, net labai griežtos, ir dažniausiai jos nepaiso. Ši kartą gali būti kitaip.

Izraelį griežčiausia pasmerkė Turkija, kurios laivai sudarė flotilės dalį. Žuvo bent keturi jos piliečiai. Premjeras Redžep Tajip Erdohan apkaltino Izraelį „nežmogišku valstybiniu terorizmu“, sakė, kad Izraelis dėl savo elgesio „neabejotinai turi būti nubaustas“, pareikalavo nedelsiant nutraukti „nežmonišką“ Gazos ruožo blokadą. Turkija atšaukė tris bendras karines pratybas su Izraeliu. R. Erdohan pareiškė, kad JAV turi rinktis ne tarp Izraelio ir Turkijos, bet tarp gėrio ir blogio.

Izraeliui įsipareigojus paleisti sulaikytus aktyvistus, Turkijos pyktis siek tiek atslūgo. Bet Užsienio reikalų ministras pasakė, kad santykiai gali būti normalūs tik po to, kai Izraelis panaikins Gazos ruožo blokadą. Europos Sąjunga jau kurį laiką reikalauja nutraukti blokadą.

Kovo mėnesį užsienio politikos vadovė Catherine Ashton kritikavo Izraelio politiką Gazos ruože, dėl kurios smarkiai kenčia vietos palestiniečiai. Panašiu metu Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Ban Ki-moon pasmerkė blokadą, kuri sukelia „nepriimtinas kančias“ gyventojams. Praėjusią savaitę Amerikos užsienio reikalų ministrė Hillary Clinton pasakė, kad padėtis Gazos ruože yra „netvari ir nepriimtina“.

Būtų ironiška, kad kraštutinėms priemonėms siekdamas atskirti Gazą, Tel Avivas bus priverstas, nors ir ne tuojau, atšaukti blokadą, tad suteiks mirtinam priešui „Hamas“ milžinišką pergalę.

Jau trejus metus smarkiai blogėja Turkijos ir Izraelio santykiai. Tai gero nežada nei Izraeliui, nei Amerikai. Kadaisė Turkija buvo patikimiausias ir įtakingiausias Izraelio partneris musulmonų pasaulyje, dabar ji įsijungė į kritikų, jei ne priešininkų gretas. Dar balandžio mėnesį R. Erdohan pareiškė, kad Izraelis yra pagrindinė grėsmė taikai Artimuosiuose Rytuose, ir tarptautinė visuomenė turi priversti Izraelį atsakyti savo branduolinių ginklų, kai siekiama Artimuosius Rytus paversti nebranduoline zona. Prieš kelerius metus toks pareiškimas buvo neįsivaizduojamas.

Ilgus dešimtmečius Turkija buvo ištikima Vakarų partnerė, viena uoliausių NATO narių. Ankaros požiūris į Vakarus dabar yra gerokai skeptiškesnis. Ji vykdo savarankiškesnę užsienio politiką, daugiau bendrauja su tokiomis neutraliomis šalimis kaip Brazilija, net gerina santykius su Iranu. Turkija priešinasi Amerikos ir ES pastangoms taikyti naujas sankcijas Iranui, siekiant priversti Teheraną atsakyti savo branduolinės programos. Tai skatina Iraną nenusileisti.

Taigi, dar viena ironija. Pagrindinis Izraelio strateginis siekis yra užkirsti kelią Iranui įgyti branduolinį ginklą. Puldamas Turkijos laivą ir nužudydamas Turkijos piliečius, jis apsunkino tarptautinės bendruomenės pastangas didinti spaudimą Teheranui.

Prieš kelis mėnesius Irako plano architektas generolas David Petraeus pareiškė, kad Izraelio ir palestiniečių konfliktas didina pavojų Amerikos strateginiams interesams. Šią akivaizdžią, bet retai viešai reiškiamą tiesą patvirtino savaitės įvykiai. Izraelio veiksmai apsunkins prezidento Barack Obama pastangas iš mirties taško išjudinti Izraelio ir palestiniečių taikos derybas. O jei Washington nepadidins spaudimo Izraeliui keisti Gazos politiką, nukentės jo patikimumas.

Lrt.lt

kados tik padidina užuojautą Gazos regionui ir toliau silpnina Izraelio tarptautinę padėtį.

Visai kitokį požiūrį straipsnyje „**The New York Times**“ išsakė Izraelio ambasadorius Washington, DC Michael Oren. Anot jo, apie šimtą iš flotilės išlaipintų žmonių, prisistatančių taikos aktyvistais, kišenėse turėjo didžiulius kiekius pinigų. Rasta ir tokių panaudotų šovinių, kokių nenaudoja Izraelio kariai, ir kitų įkalčių, rodančių, kad „aktyvistai“ turėjo teroristinių kėslų. Tik-

rasis blokados pralaužimo tikslas buvo įgalinti raketų transportą į Gazą iš grupės „Hamas“ tiekėjų Sirijoje ir Irane, – teigė M. Oren ir pridūrė, kad Izraelis turi teisę ir pareigą apsiginti. Jo žodžiais, Izraelis kovoja ne su Gazos žmonėmis, bet su radikalioju režimu, nuvertusiu teisėtą palestiniečių savivaldą ir įsipareigojusiu siekti Izraelio sunaikinimo, – rašė Izraelio ambasadorius Amerikoje „The New York Times“.

Lrt.lt

„Refugee One” organizacija – nenuilstanti pabėgėlių ir imigrantų globėja

GABIJA STEPONČAITĖ
Specialiai „Draugui”

Tvieskė rytinė gegužio saulė. Geltonas mokyklinis autobusas riedėjo Čikagos priemiesčio gatvėmis, pro langą šmėkščiojo sodeliai su žiedais apkibusiais obelimis, pražydusiomis levandomis, tulpėmis ir narcizais. „Aš čia jaučiuosi laisva”, – neatitraukdama akių nuo besikeičiančių vaizdų, pasakė Suu. Ji tik prieš tris savaites atvyko į Čikagą po penkerių metų gyvenimo užtvortoje pabėgėlių stovykloje Tailande, nes jos gimtinėje, Birmoje, politiniai neramumai tūkstančius civilių privertė bėgti į gretimas šalis ieškoti prieglobsčio. Tą dieną Suu su kitais imigrantais, karo pabėgėliais bei Čikagoje išikūrusios nepelno siekiančios organizacijos „Refugee One” savanoriais vyko į išvyką po Čikagos Botanikos sodą. Ši išvyka tėra tik vienas iš daugelio renginių ir programų, kurias organizacija siūlo savo nariams.

„Mūsų organizacija teikia paslaugas žmonėms, atvykusiems gyventi į Ameriką iš įvairiausių pasaulio šalių, – kalbėjo „Refugee One” generalinis direktorius Greg Wangerin. – Nors pirmiausia stengiamės padėti žmonėms, bėgantiems nuo religinio, politinio ar rasinio persekiojimo, bet neatsisakome pagelbėti visiems, kurie kreipiasi į mus. Nėra jokio skirtumo, iš kokios šalies žmogus yra atvykęs ir kiek laiko jis gyvena JAV”, – sakė jis.

Praėjusį pavasarį „Refugee One” drauge su Balzeko lietuvių kultūros muziejumi surengė seminarą, aiškinantį, kaip įsigyti Illinois valstijos medicininį draudimą „All Kids”, skirtą vaikams ir besilaukiančioms motinoms, nepriklausomai nuo jų imigracinės padėties.

Organizacija buvo įsteigta daugiau nei prieš dvidešimt penkerius metus ir daugeliui yra žinoma senuoju pavadinimu – „Interfaith Refugee and Immigration Ministries” (IRIM). Praėjusį pavasarį organizacija pris-

Oleg Malskiy

tatė savo naująjį pavadinimą – „Refugee One”.

„Refugee One/IRIM” pirminis tikslas buvo padėti įkurdinti Čikagoje Vietnamo, Irano ir Irako karų pabėgėlius. Vėliau organizacija padėjo apgyvendinti žmones, atvykusius iš buvusios Sovietų Sąjungos, Rytų Europos, Artimųjų ir Tolimųjų Rytų bei Afrikos šalių.

Dauguma teikiamų paslaugų – nemokamos

Metams bėgant, „RefugeeOne/IRIM” išplėtė savo veiklą ir įsteigė švietimo, socialinės bei imigracinės pagalbos programas. Tarp jų yra profesinio paruošimo, įdarbinimo programos, rengiamos kompiuterio įgūdžių bei anglų kalbos pamokos, čia taip pat veikia vaikų būrelis bei moterų paramos grupė.

Centro darbuotojai pataria ir paruošia dokumentus vyresnio amžiaus žmonėms, siekiantiems gauti invalidumo pažymėjimus bei valstijos paramą, „Medicare” ir „Medicaid” draudimus. Čia bus padėta tėvams, norintiems gauti Illinois valstijos medicinos draudimus savo vaikams, nepriklausomai nuo jų imigracinės padėties.

„Illinois valstija turi puikias so-

Greg Wangerin

cialinės paramos programas. Tačiau daugelis žmonių net nežino, kokios yra galimybės ir kokia parama gali būti jiems suteikta. Dabar bendruomenėse daug bedarbių, žmonės gali prarasti savo namus, bet bijo kreiptis pagalbos, nes nežino, ar gauta parama nepakenks siekiant gauti JAV pilietybę,” – kalbėjo „Refugee One/IRIM” Viešųjų ryšių vadovas, Illinois valstijos akredituotas visuomeninės paramos teikimo specialistas Oleg Malskiy. Jis pats yra imigrantas iš Ukrainos, organizacijoje dirba jau dešimt metų.

„Refugee One/IRIM” padeda pildyti imigracinius dokumentus, gauti žalias korteles ar JAV pilietybę, pasiruošti pilietybės egzaminui, lydi klientus į pokalbius su imigracijos pareigūnais. Visos paslaugos yra nemokamos, renkamas tik mažas mokestis už imigracinių dokumentų sutvarkymą.

„Dažnai žmonės į mus kreipiasi, kai jau būna pridaryta daug klaidų ir problemų. Pavyzdžiui, ateina prašyti pagalbos tada, kai gauna neigiamus atsakymus iš valdžios institucijų ar jau būna išleidę visas santaupas mokėdami advokatams. Klaidas ištaisyti yra kur kas sudėtingiau nei tinkamai paruošti dokumentus”, – sakė O. Malskiy. Jis pataria žmonėms nedve-

joti ir kreiptis patarimo. „Žmonės nuvyksta į Socialinio draudimo įstaigą, neteisingai užpildo dokumentus ir gauna neigiamus atsakymus. Todėl reikia iš anksto žinoti, kaip paruošti reikiamus dokumentus ir pildyti anketas”, – sakė jis.

„Refugee One/IRIM” per savo veiklos metus išplėtojo glaudžius ryšius su kitomis ne pelno siekiančiomis organizacijomis, valdžios įstaigomis, mokyklomis, ligoninėmis, prieglaudomis bei moterų paramos organizacijomis. „Jei mums paskambinęs žmogus negali gauti atsakymo, mūsų darbuotojai jį nukreips ten, kur jam bus padėta”, – sakė G. Wangerin.

Kiekvienais metais organizacija padeda trims tūkstančiams imigrantų ir pabėgėlių. 31 „Refugee One” darbuotojai, kurių didžioji dauguma patys yra imigrantai ar pabėgėliai, kalba 40 pasaulio kalbomis. „Didžioji mūsų darbuotojų dauguma dirbo užsienyje ir gerai žino, kokie svarbūs gali būti vietinių žmonių patarimai ar pamokymai”, – sakė G. Wangerin, kuris daugiau nei dvidešimt metų gyveno ir dirbo užsienio valstybėse.

Organizacijai talkininkauja 200 savanorių, kurie naujai atvykusiems žmonėms padeda mokytis anglų kalbos, susipažinti su miestu, moko naudotis viešuoju transportu, sumokėti už sąskaitas ar padeda nuvykti į ligoninę ar valstybinę įstaigą. Kalbėdamas apie tai, kas motyvuoja „Refugee One” darbuotojus ir savanorius skirti savo laiką padėti kitiems, O. Malskiy pasakė: „Malonu matyti besidžiaugiančius žmones, kai išsisprendžia jų problemos. Gyvenimas sudėtingas. Šiandien galbūt viskas gyvenime klostosi gerai, bet ryt galbūt prireiks pagalbos. Ir jei žinai, kur kreiptis, tai yra labai daug”, – sakė O. Malskiy.

Organizacijos adresas:

Interfaith Refugee and Immigration Ministries, 4753 N. Broadway, Ste. 401, Chicago, IL 60640-4907; Phone: (773) 989-5647; Fax: (773) 989-0484; el. paštas: irim@irim.org

Į Baltimore pagaliau bus atvežta Frank Zappa skulptūros kopija

ALGIS VAŠKEVIČIUS
Specialiai „Draugui” iš Lietuvos

Beveik dvejų metų prireikė įdomiam projektui įgyvendinti – Baltimore mieste, Maryland valstijoje, pagaliau bus pastatyta muzikanto Frank Zappa skulptūros, esančios Vilniuje, kopija.

Šis sumanymas grupei vilniečių, viešosios įstaigos „Zappart” atstovų, kilo 2006-aisiais, minint Vilniuje pastatyto paminklo dešimtmetį. 2008-aisiais Baltimore lankėsi fotomenininkas Saulius Paukštys ir, apžiūrėjęs Fells Point rajoną, kur nuolat daug turistų, šimtai parduotuvių ir kavinių, įsitikino, kad būtent ten būtų puiki vieta tokiam paminklui atsirasti.

Paminklas JAV roko muzikantui, gitaristui F. Zappa Vilniuje iškilo prieš penkiolika metų K. Kalinausko gatvėje, pačiame Vilniaus centre. Vilnius yra vienintelis miestas, kur pastatytas paminklas šiam garsiam roko muzikantui. Daugeliui šis paminklas simbolizuoja laisvės dvasią, prie jo dažnai būriuojasi jaunimas, čia groja-

ma, skaitomos eilės. Paminklas yra labai populiarus tarp užsienio turistų, kurių dauguma pageidauja jį pamatyti.

Šio Vilniuje esančio paminklo kopija netrukus kelias į Baltimore, MD.

A. Vaškevičiaus nuotr.

2009 metų birželį Lietuvoje lankėsi F. Zappa šeima – našlė Gail, sūnus Dweezil ir dukra Diva Zappa. Jiems taip pat patiko sumanymas skulptoriaus Konstantino Bogdano sukurtos skulptūros kopiją pastatyti gimtajame muzikanto Baltimore mieste.

Baltimore miesto valdžia, išgirdusi apie vilniečių norą, iš pradžių gerokai nustebo, kodėl iš menkai pažįstamos šalies atsirado toks pasiūlymas. Miestui buvo išsiųstas tuomečio Vilniaus mero Juozo Imbraso laiškas su paminklo pristatymu, taip pat Vilniaus filharmonijoje įvykusio F. Zappa aranžuotų kūrinių koncerto įrašas.

Paminklo pastatymo klausimus amerikiečiai ilgokai vertino ir aptarinėjo. Sumanymą jiems pristatė ir Baltimore mieste gyvenanti lietuvė Roma Matiukienė. Apie paminklo pastatymą ne kartą rašė JAV spauda, tikėtasi, kad jis greitai papuolės Baltimore, tačiau viskas gerokai įstrigo.

Beveik porą metų 150 kilogramų sverianti bronzinė F. Zappa galva gulėjo Vilniaus Užupio rajone, nes, pra-

sidėjus sunkmečiui, sumanymo įgyvendinimas buvo atidėtas. 300 kilogramų svorio kolona tiek pat laiko gulėjo Šiuolaikinio meno centre. Tik visai neseniai Baltimore valdžia pagaliau atsiuntė paminklo pastatymo sutartį, kurioje yra daug įvairių įsipareigojimų, tarp jų – ir suremontuoti dovanotą paminklą per nurodytą laiką.

Dabar jau numatyta, kad paminklas Baltimore bus iškilmingai atidengtas šių metų rugsejo 18 dieną. Visas iškilmes, taip pat koncertą rengia F. Zappa šeima. Paminklui parinkta kita vieta, nes aiškinama, kad Fells Point rajono prekybininkai nepritarė, kad kūrinys ten atsirastų. Tad dabar F. Zappa iškilis prie Baltimore universiteto bibliotekos.

Siuntų pristatymo bendrovė UPS apsiėmė nemokamai nugabenti į JAV visą 450 kilogramų svorio krovinį. Pagaminti šią amerikiečiams skirtą dovaną kainavo apie 40 tūkstančių litų (apie 14,6 tūkstančio dol.). Po pusę šios sumos skyrė Vilniaus miesto savivaldybė ir europarlamentaras Gintaras Didžiokas.

Miško ir Dievo paukšteliai

Gegužės 22 d., šeštadienio, rytas išaušo ūkanotas, smulkiai dulksnojo lietutis. Waterfall Glen miško parko prieigose, neišsigandę darganos būriavosi besišypsantys žmonės – visi jie atsiliepė į Baltijos jėzuitų plėtros Tarybos narių dr. Mindaugo Vyganto ir t. Antano Saulaičio, SJ kvietimą kartu stebėti pavasarinį paukščių gyvenimą.

Išvykos vadovas – paukščių žinovas Tadas Birutis, pirmiausia visiems patarė, kaip pagal čiulbėjimą surasti paukštelius bei kaip kitiems paaiškinti jų buvimo vietą. Deja, puikiai girdimus ir, regis, čia pat esančius giesmininkus nebuvo lengva išskirti tankioje lapijoje ar šakų brūzgynėje. Vos pastebėjęs paukštį T. Birutis nukreipdavo į jį teleskopinį žiūroną, kad visi galėtų iš eilės pasigrožėti, ir tuo pat metu dalijosi savo neišsenkančiomis žiniomis apie tą ar kitą rūšį, spalvas, įpročius ar ypatybes. Jei paukštelis būdavo nekantrus ir ne visi dalyviai spėdavo jį pamatyti, tuomet vadovas atversdavo paukščių žinyną ir parodydavo paveikslėlį, pabrėždamas skiriamuosius jo bruožus.

Ramiausias iš sparnuočių tą rytą buvo mažasis margasnapis kragas, kuris, lyg jausdamas mūsų dėmesį, ilgai pozavo, kartas nuo karto parodydamas savo išskirtinį balsą. T. Birutis ne tik dalijosi enciklopedinėmis žiniomis, bet ir surasdavo linksmus palyginimus paukščių balsams, var-

dams ar elgesiui, kuriuos mums visiems buvo daug lengviau įsiminti. Kai kurie dalyviai nebe pirmą kartą stebėjo giesmininkus ir patys mielai dalijosi savo pastebėjimais ar istorijomis iš ankstesnių išvykų. Naujokėliai džiaugėsi šviežiais išpūdžiais, vieno dalyvio žodžiais, per dvidešimt pirmųjų išvykos minučių sužinoję apie paukščius daugiau nei per visą gyvenimą.

Laikas gamtoje prabėgo akimirksniu, ir praalkę paukštinėtojai vyko lietuviškų priešpiečių, kur prie stalo gyvai aptarinėjo paukščius ir jų gyvenimą. Buvo bandoma prisiminti ir suskaičiuoti, kiek paukščių rūšių matyta ar girdėta. Bendromis jėgomis suskaičiuotos 37 rūšys, neminint vėžliukų, vandens gyvačių, bei daugelio draugiškų dviratininkų bei jaunųjų skautų. Kai kurie regėti paukščiai buvo rečiau sutinkamų rūšių, kitus, tokius kaip raudonsparnis trupialas (Redwinged Blackbird), galėjome matyti dešimtimis. Visi vienbalsiai nutarė, kad išvyką reikėtų pakartoti rudenį, kai paukšteliai ruošis kelionėms į pietus ar žiemojimui namuose.

Nuoširdžiai dėkojame visiems dalyviams bei savo laiką ir žinias skyrusiam T. Biručiiui už smagią ir įsimintiną išvyką, tuo pačiu paremiant Lietuvos jaunimo švietimą Jėzuitų gimnazijose Vilniuje ir Kaune.

Baltijos jėzuitų plėtros Taryba

Vadovas Tadas Birutis aiškina skiriamuosius stebėto paukščio bruožus Daliai Cidzikaitei, Ritonei ir Teodorui Rudaičiams, dr. Leonidui Ragui ir Violetai Valaitytei.

Dalis paukščių stebėtojų, (iš kairės): Ritonė Rudaitienė, Dalia Cidzikaitė, Marytė Černius, t. Antanas Saulaitis SJ, Vida Gilydydienė, Teodoras Rudaitis, dr. Leonidas Ragas, Violeta Valaitytė ir vadovas Tadas Birutis.

D. Paulauskienės nuotr.

Antanui Daukantui 2010.06.09 d. šimtas metų

Mano brangus Tėveli,

Sveikinu tave 100-ojo gimtadienio proga ir dėkoju tau už visokeriopą pagalbą ir paramą, kurią tu man besąlygiškai davei visą mano gyvenimą.

Labai gailiuosi, kad mano mama, tavo žmona Emilija ir mano sesutė Danutė nesulaukė šio puikaus šimtojo tavo gyvenimo jubiliejaus.

Tikiuosi, kad Aukščiausiasis duos tau stiprybės sulaukti dar daug ateinančių gimtadienių.

Linksmo 100-ojo gimtadienio, sveikatos ir stiprybės!

*Su meile tau linki
sūnus Fredrikas ir Carol*

NUOMONĖ

Juodi debesys slenka ant Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos ir „Seklyčios“

ANTANAS PAUŽUOLIS

Sena liaudies patarlė sako, kad „nauja šluota gražiau šluoja“, bet daug kas priklauso ir nuo šlavėjo.

Iš Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos išvyksta buvęs parapijos klebonas kun. Antanas Markus ir išsiveža visus atsivežtus savo asmeninius daiktus: statulas, paveikslus. Kadangi pagal Vatikano II susirinkimą statulos yra nepageidaujamos, daug bažnyčių jas metė lauk, Švenčiausiąjį Sakramentą kišo į užkampius.

Naujasis šios parapijos administratorius kun. Jaunius Kelpšas šiuo metu yra išvykęs atostogų į Lietuvą ir grįš tik birželio pabaigoje. Jis daug metų dirbo vikaru buvusioje lietuvių parapijoje Brighton Park apylinkėje, kuri dabar yra tapusi meksikiečių tikinčiųjų parapija. Su šia buvusia lietuviška parapija kun. Kelpšas yra labai susigyvenęs. Jam atvykus į Švč. Mergelės Marijos Gimimo lietuvišką parapiją, kurią sudaro tik lietuviškai kalbantieji, lietuviai, primiršę lietuvių kalbą, lietuviškai kalbantys gal silpnokai, ir parapijiečiai, kalbantys tik angliškai, reikės prisiderinti prie pasikeitimų. Ar jam pavyks šią parapiją pakelti į kažkada pasiektas aukštumas, parodys ateitis. Viskas priklausys nuo pačių parapijiečių veiklos ir kun. Kelpšo pastangų, užmirštant turėtą parapiją ir visas jėgas skiriant tik Marquette Park lietuvių katalikų parapijai.

Šiuo metu į parapijos kleboniją yra paskirtas kunigas Mescall iš kaimyninės Šv. Andriejaus parapijos. Vyskupo sumanymu – palaikyti draugystę kun. Jauniui, todėl jis gyvens mūsų parapijos klebonijoje. Kol nieko nesame girdėję iš paties kunigo Kelpšo, negalime daryti išvadų, bet girdėti raginimas parapijiečiams sudaryti parapijos komitetą jau dabar, prieš atvykstant naujam administratoriui.

Prisimenu senos dainos žodžius: „Kur dingo tie, kurie prieš nieką nedrebėjo?“. Ar neatėjo laikas burtis, siekiant šią parapiją išlaikyti, nes daugelis buvusių kun. Markaus talki-

ninkų sugrįš į savo amerikietiškas parapijas. Reikės daug naujų rankų parapijai išlaikyti, pvz., pinigų rinkėjų, asmenų, padėsiančių rengti kavos pasisėdėjimus, gautoms įplaukoms skaičiuoti ir daugeliui kitų darbų. Kun. Jaunius yra pasakęs, kad administruosiąs parapiją tik parapijos komiteto padedamas. Asmenys, laukę pasikeitimų, turėtų pradėti organizuoti tokį komitetą.

Joe Kulys nuotr.

Atrodo, kad ne kiekvienas pasikeitimas visada yra naudingas. Išvykus iš „Seklyčios“ ilgametei restorano virėjai, o naujajai nesugebėjus patenkinti lankytojų, „Seklyčios“ valgykla yra prie uždarymo ribos. Inž. Juozui Polikaičiui išėjus iš Lietuvių Bendruomenės Socialinių reikalų tarybos pirmininko pareigų ir iki šiol nesuradus jam pamainos, „Seklyčia“ liko be atsidadavusio vadovo.

„Seklyčia“ labai reikalinga apylinkėje dar likusiems lietuviams, ypač po lietuviškų pamaldų. Teko nugirsti, kad JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas kalbasi su Polikaičiu, bet kol kas pasikeitimų nematyti. Ar „Seklyčią“ ketinama uždaryti? Ką veikia JAV LB taryba ir jos pirmininkas?

Vilnius, birželio mėn. 8 d. (Delfi.lt) – Šanchajuje, kur vyksta pasaulinė paroda „Expo 2010“, Lietuvos paroda sulaukė milijoninio lankytojo. Milijono lankytojų Lietuva sulaukė šiek tiek daugiau nei per mėnesį, todėl numatoma, kad per pusmetį mūsų šalies parodą aplankys beveik dvigubai daugiau žmonių, nei buvo tikėtasi anksčiau. Milijonine Lietuvos paviljono lankytoja tapusi kinė Che Lili prisipažino, kad apie šalį žino nedaug, tačiau kartą yra stebėjusi ir žavėjusis krepšinio varžybomis, kuriose žaidė lietuviai. Ypatingai Lietuvos parodos viešniai surengta speciali ekskursija po mūsų šalies parodą, įteiktos simbolinės atsiminimo dovanėlės. Kasdien Lietuvos paviljone apsilanko apie 37,000 lankytojų. Daugiau informacijos apie Lietuvos dalyvavimą „Expo-2010“ parodoje galite sužinoti adresu www.expo2010.lt. **Delfi.lt** nuotr.

Užsieniečiai dažniausiai įsivaikina specialių poreikių vaikus iš Lietuvos

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) – Dauguma užsieniečių įvaikinamų vaikų iš Lietuvos yra specialių poreikių, pranešė Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba. Tarnybos duomenimis, iš pernai užsieniečių įvaikintų 146 vaikų iš Lietuvos daugiau nei 100 buvo specialių poreikių.

Didžiąją dalį mažų ir sveikų mažylių įsivaikina patys lietuviai, todėl šalyje vis mažėjantis galimų įvaikinti vaikų skaičius užsieniečiams palieka galimybę įvaikinti tik specialių poreikių vaikus – vyresnius nei 8 metų, turinčius rimtų sveikatos sutrikimų ar iš didelių brolių ir seserų grupių.

Pasak Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos, kitų

valstybių piliečių šeimos greičiau įvaikina tik tuo atveju, jei jos ryžtasi priimti iš karto tris ar daugiau vaikų.

Šiuo metu Lietuvoje akredituota 13 užsienio įvaikinimo organizacijų, kurių 4 yra Italijos, 3 JAV ir po 1 Švedijos, Prancūzijos, Vokietijos, Ispanijos, Naujosios Zelandijos ir Kanados. Daugiausia lietuvačių įvaikina Italijos, JAV ir Prancūzijos šeimos. Dėl įvaikinimo mūsų šalyje nuolat gyvenantys užsienyje Lietuvos piliečiai, sutuoktiniai, kurių vienas yra Lietuvos pilietis, o kitas – užsienietis, ir užsieniečiai turi kreiptis į tos šalies centrinę įvaikinimo instituciją arba organizaciją, įgaliotą veikti vykdamt tarptautinį įvaikinimą Lietuvoje.

LiJOT: užsienio lietuvių jaunimo veiklai skirta mažiausia parama

Atkelta iš 1 psl. Vokietijos, tarp jų – ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga. Finansavimą vienam projektui gavo tik Jungtinės Karalystės lietuvių jaunimo sąjunga (JKLJS) ir po-ra ne Lietuvoje veikiančių jaunimo susivienijimų – Latvijos lietuvių jaunimo bendruomenė ir Cleveland (JAV) jaunimo tautinių šokių grupė „Švyturys“.

LiJOT prezidentas Šarūnas Frolenko stebisi, kodėl šiemet tiek mažai dėmesio skirta užsienio lietuvių jaunimo sąjungoms: „Emigracijos masatai šiandien itin dideli, labai daug jaunų žmonių išvyksta mokytis ir dirbti už šalies ribų. Tokiu metu valstybė turėtų būti suinteresuota remti jaunimo sąjungas, nes efektyvi jų veikla gali padėti mūsų tautiečiams išlaikyti lietuviškumą, palaikyti bendravimą ir domėjimąsi Lietuva. Galiausiai, esant stiprioms jaunimo sąjungoms, Lietuva per jas galės palaikyti ryšius su savo piliečiais.“

JKLJS Birmingemo prezidentė

Agnė Selemonaitė taip pat pabrėžia būtinybę remti Lietuvos jaunimo, gyvenančio užsienyje, veiklas: „Jaunimas yra ta išeivijos dalis, kuri dar realiai svarsto grįžimo galimybes, todėl jų sumanymai ir projektai daugiausiai susiję su Lietuvos ateitimi ir turi išliekamąją vertę. Stengiamės padėti jauniems specialistams grįžti ir įsiliesti į Lietuvos darbo rinką, taip pat siekiame, kad užsienyje gyvenantis jaunimas neatitrūktų nuo Lietuvos politinio, kultūrinio ir ekonominio gyvenimo. Deja, matome, kad daugiausia atrinktų projektų susiję su tėvynės ilgesiu ir prisiminimais, ir neatspindi tikrosios emigracijos padėties.“

Dauguma paramą gausiančių paraiškų yra pateiktos skirtingų užsienio lietuvių bendruomenių. Visą informaciją apie pateiktus ir finansuojamus projektus galima rasti URM internetinio puslapio „Parama užsienio lietuvių organizacijoms“ skiltyje.

Susituokusiems ambasadoje Airijoje – nesibaigiantys rūpesčiai

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) – Lietuvos Užsienio reikalų ministerija (URM) pripažįsta, kad problemų dėl ambasadoje Airijoje sudarytų santuokų pripažinimo greitai išspręsti nepavyks.

„Ambasadose jau sutuoktų porų padėtis Airijos institucijų suvokiama kaip problema, kuri bus deramai nagrinėjama ir sprendžiama. Airijos vyriausybė yra susirūpinusi šiuo klausimu, tačiau jis yra labai sudėtingas, ir jo sprendimo paieškos užtruks“, – padėti komentavo ministerija.

URM sako klausimą dėl Lietuvos ambasadoje Dubline sudarytų santuokų nepripažinimo Airijoje kelianti aukščiausiu lygiu. Lietuvos ambasadorius Vidmantas Purlys aptarė šį klausimą su Airijos socialinės apsaugos ministru, kuris pranešė, kad Airija ir toliau nepripažins ambasadoje registruojamų santuokų.

Gegužę Airijoje viešėjusi Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė kreipėsi į šios šalies premjerą dėl galimybės šioje šalyje pripažinti teisėtomis tas santuokas, kurios yra registruojamos Lietuvos konsulinėse atstovybėse.

Kovo pradžioje Airija, kurioje yra gausi lietuvių bendruomenė, pranešė, jog užsienio ambasadų Airijoje įregistruotos santuokos nėra pripažintamos Airijoje kaip teisėtos, nes, vadovaujantis Airijos teisės aktais, konsuliniai pareigūnai nėra priskiriami prie įgaliotų pareigūnų, galinčių tuokti poras Airijoje.

Šios šalies pareigūnai ne kartą yra patvirtinę, jog nagrinėja, kaip padėti santuokas atstovybėse įregistruotiems poroms, tačiau tai sudėtingas klausimas, reikalaujantis Airijos teisės aktų keitimo.

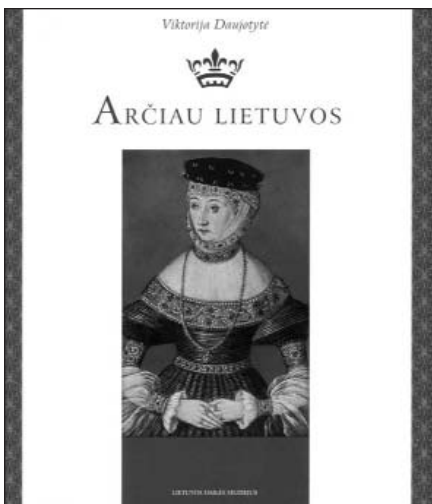
Kaunas tvarko liūties padarinius

Kaunas, birželio 8 d. (ELTA) – Liūties padarinių sutvarkymas Kaunui gali kainuoti apie 0,5 milijono litų, tačiau Kauno miesto valdžia nenusprendžia, iš kur tam gauti lėšų.

Tiesa, ji išsiaiškino, jog kreiptis pagalbos į Vyriausybę būtų galima tik tada, jei Kaune tektų skelbti ekstremalią situaciją. Iki to nebuvo prieita, nors birželio 3 dienos vakare įsismarkavus stipriam lietuvių ir transporto, ir žmonių judėjimas mieste buvo sustojęs. Dėl liūties sutriko transporto eismas ne tik mieste, bet ir Kauno pakrastyje esančiuose Amaliuose, kur

sodų bendrijoje žmonės nuolat gyvena nuosavuose namuose, dėl užsikimšusios vandens pralaidos teko 9 žmones iškeldinti iš jų būstų.

Tąkart visą naktį lijęs lietus miestui padarė nemažai nuostolių: nuokalnėse susidarė žemių ir žvyro nuošliaužos, dėl per didelio kiekio vandens kai kurie keliai tapo neišvažiuojami, įsmego gatvės. Iki šiol mieste atliekami įvairūs tvakymo darbai. Iš vienos medžio prispaustos mašinos gelbėtojams teko išlaisvinti ją važiuosius žmones.

V. Daujotytės knygos viršelis.

ELTA nuotr.

Vilnius, birželio 8 d. (ELTA) – Kunigaikštienės, karalienės Barbaros Radvilaitės asmenybei ir jos atspindžiams Lietuvos kultūroje skirta nauja profesorės Viktorijos Daujotytės knyga „Arčiau Lietuvos“. Lietuvos dailės muziejaus išleistoje gausiai iliustruotoje filologinėje studijoje pateikiami visi žinomi B. Radvilaitės atvaizdai, jos artimųjų ir giminių portretai, rūmų piešiniai. Pusę knygos sudaro V. Daujotytės tekstas, pasak autorės, pirmuoju savo pavidalu parašytas daugiau kaip prieš 10 metų. Profesorė primena trumpą ir trapią B. Radvilaitės gyvenimo liniją.

2020-aisiais bus minimas B. Radvilaitės gimimo 500 metų jubiliejus.

Sportas

Vilnius, birželio 8 d. (ELTA) – Lietuvos stipruolis Žydrūnas Savickas Airijoje vykusiame galiūnų Čempionų lygos varžybų etape pasidalijo pirmąją vietą su anglu Terry Hollands. Abu galiūnai surinko po 62 taškus. 34-erių metų lietuvis ir 31-erių metų anglas laimėjo po tris rungtis, dviejose buvo antri, o vienoje – ketvirtai. Teisėjai pirmąją vietą skyrė abiems atletams. Tai pirmasis toks atvejis per trejų metų Čempionų lygos varžybų istoriją. Trečiąją vietą užėmė latvis Agris Kazelniks, surinkęs 51 tašką. Ketvirtoje vietoje – rusas Aleksandr Kliušev (48 tšk.), penktoje – amerikietis Travis Ortmayer (42 tšk.). Varžybose, kurias sudarė šešios rungtys, dalyvavo dvylika galiūnų.

Apsilankykite
www.draugas.org

Pasaulio naujienos

„The Washington Post“: Turkija tampa vis labiau propalestinietiška

Vilnius, birželio 8 d. (Delfi.lt) – Neseniai Stambule įvykusi demonstracija prieš Izraelio įvykdytą Turkijos laivo, gabenusio humanitarinės pagalbos siuntą į Gazos ruožą, užgrobimą neatitinka Vakaruose įsigalėjusio Turkijos kaip pasaulietinės valstybės bei Izraelio ir JAV draugės įvaizdžio, rašo „The Washington Post“.

Turkija stiprina ryšius su regiono islamiškomis vyriausybėmis, tampa vis labiau propalestinietiška ir mėgina pasipriešinti naujų JTO apribojimų Iranui įvedimui, rašo straipsnio autorė Mary Beth Sheridan. Tai kelia susirūpinimą ir šalies viduje, ir užsienyje: nejaugi Turkija grėžiasi nuo Vakarų?

Turkijos islamistinės pakraipos vyriausybė tai neigia, tačiau kai kurie specialistai tvirtina, kad viskas daug sudėtingiau – ši NATO narė, kurios ekonomika ir vadovų pasitikėjimas savimi auga, tampa regionine jėga su vis labiau nepriklausoma užsienio politika.

Turkija nori tapti svarbia žaidėja, sako Carnegie fondo specialistas Turkijos klausimais Henri Barkey. Jis mano, kad turkai pernelyg susireikšminę.

Turkijos vadovai savo užsienio politiką vadina „jokių problemų su kaimynėmis“. Šalis pagerino santykius su tokiomis buvusiomis priešinkėmis, kaip Sirija, kuri teikė prie-

globstį kurdų kovotojams, ir Iranas, kurio Turkija anksčiau vengė dėl jo gebėjimo eksportuoti islamo radikalizmą, rašo leidinys.

Barcin Yinanc iš angliško Turkijos leidinio „Hurriyet Daily News and Economic Review“ teigia, kad Turkijos įtaka tarptautinėje arenoje neišvengiamai stiprės, turint omenyje jos geopolitinę padėtį ir naują svorį, kaip vienos ir dvidešimties pagrindinių pramoninių valstybių.

Ankstesnės pasaulietinės vyriausybės, kurios pradėjo ekonomikos liberalizavimo procesą, atsargiau vykdė užsienio politiką, pabrėžia B. Yinanc.

„Naujoji vyriausybė nuo ankstesnių skiriasi ideologiniu atspalviu“, – pareiškė ji.

Neseniai paskelbtame pranešime apie Turkijos politiką teigiama, kad nuostata „jokių problemų su kaimynėmis“ yra prieštaringa, turint omenyje nesutarimus visame regione.

„Gerindama ryšius su vienomis valstybėmis, Ankara sudarys kliūtis savo pačios ryšiams su kitomis valstybėmis“, – teigiama Turkijos ir kitų šalių akademikų, dirbančių Washington transatlantinėje akademijoje, pranešime.

Istoriškai Izraelį ir Turkiją siejo artimi ryšiai, tačiau, pagerėjus santykiams su kaimynėmis, Turkijai nebereikia Izraelio paramos, teigia specialistai.

Rusijos valdžia rinksis monopolinę ekonomiką

Vilnius, birželio 8 d. (BNS) – Premjero Vladimir Putin pavaduotojas pažadėjo, kad Rusijos ekonomikos nugarkaulis bus monopolijos. Sykiu, pridūrė pirmasis vicepremyeras Igor Šuvalov, valdžia mėgins naujais įstatymais priversti „Gazprom“, „Transneft“, Rusijos geležinkelius ir kitas didžiąsias monopolijas netrukdyti plėtotis smulkiajam ir vidutiniam verslui Rusijoje.

Tarp stambiųjų pasaulio ekonomikų Rusija daugiau nei kitos nukentėjo nuo krizės, ir jos vyriausybė turi surasti būdų, kaip padidinti išdo pajamas.

Tomas Urbelionis/BFL nuotr.

Pasak I. Šuvalov, vyriausybė neketina smulkinti monopolijų, nes pavojingos jos tik tuo, kad trukdo plėtotis smulkiajam ir vidutiniam verslui, o tai lengva ištaisyti įstatymais.

„Kuo mums pavojingos stambios bendrovės? Tuo, kad jos diktuoja sąlygas nedidelėms. Mums reikia tokių rinkos plėtojimo principų, kuriems esant mažos bendrovės bus apgintos nuo didelių“, – Federalinės antimonopolinės tarnybos kolegijoje sakė I. Šuvalov.

Tarp stambiųjų pasaulio ekonomikų Rusija daugiau nei kitos nu-

kentėjo nuo krizės, ir biudžeto deficitui uždengti vyriausybė turi surasti būdų, kaip pusantr karto padidinti išdo pajamas.

Ieškodami mokesčių mokėtojų pareigūnai prisiminė konkurenciją ir smulkųjį verslą – parengė du antimonopolinių įstatymų papildymus ir nukreipė žvilgsnį į jų pačių kontroliuojamas milžiniškas monopolijas.

I. Šuvalov viršininkas V. Putin pernai rudenį sakdamas programinę kalbą valdžios partijos „Vieningoji Rusija“ suvažiavime įpareigojo monopolijas veikti veiksmingai ir skaidriai bei pašalinti galimybes korupcijai. Šių metų gegužę jis sugrįžo prie monopolijų temos, pažadėdamas jas pertvarkyti.

I. Šuvalov nuramino monopolininkus, pareiškęs įsitikinimą, kad jie nekalti dėl Rusijos ekonomikos bėdų.

„Kaip ir anksčiau, didelis monopolinis veiksnys tenka mūsų struktūrinėms monopolijoms – Rusijos geležinkeliams, ‘Gazprom’, vamzdynų bendrovėms. Pas mus tokių monopolijų daug. Yra federalinių, yra regioninių. Bet apskritai ekonomika kenčia ne nuo to, kad yra šios monopolijos, o veikiau nuo to, kad mūsų ekonominė sistema neturi normalios, sveikos aplinkos remti konkurenciją šalyje“, – sakė jis.

„Ir tai didžiausi liga, todėl užuot kovojus su natūraliomis monopolijomis, reikia sukurti daugiau įrankių, kad niekas negalėtų trukdyti konkurencijos plėtrai Rusijos Federacijoje“, – sakė I. Šuvalov.

EUROPA

BRIUSELIS

Šešiolika euro zonos šalių finansų ministrus vienijanti Eurogrupė pirmadienį pritarė Estijos narystei euro zonoje. Estija nuo 2011 m. sausio 1 d. taps vienuoliktąja euro zonos nare“, – pranešė Eurogrupės pirmininkas Jean-Claude Junker. Komisijos pirmininkas Jose Manuel Barroso pabrėžė, kad Estijai nebuvo padaryta jokių nuolaidų, ji atitinka visus Mastroichto sutarties kriterijus.

KOPENHAGA

Danų dailininkas Kurt Westergaard, išgarsėjęs visame pasaulyje pranašo Mahometo karikatūromis, pranešė paliekąs darbą laikraštyje „Jyllands-Posten“. Danų dailininkas išreiškė viltį, kad jo pasitraukimas sugrąžins ramybę jo kolegoms, dirbantiems dienraštyje. Pranašo Mahometų karikatūrų paskelbimas Danijos dienraštyje 2005 m. supurtė Danijos santykius su islamiškuoju pasauliu.

BERNAS

Šveicarijos parlamentas atsisakė Jungtinių Valstijų valdžiai perduoti informaciją apie stambiausio šalyje banko UBS klientus, kurie Jungtinėse Valstijose įtariamai mokesčių vengimu. Praėjusių metų rugpjūtį JAV ir UBS susitarė, kad bankas pateiks Amerikos institucijoms duomenis apie 4,450 klientų amerikiečių, kurie įtariamai vengiantys mokėti mokesčius. Šis susitarimas tapo pirmu tokiu įvykiu bankų paslaptis gerbiančioje Šveicarijoje.

BERLYNAS

Vokietijos vyriausybė parengė biudžeto išlaidų mažinimo programą, kuri turi padėti per ateinančius 6 metus sutaupyti maždaug 80 mlrd. eurų, pranešė Vokietijos kanclerė Angela Merkel. Vokietijos valdžia ketina mažinti išlaidas socialinėms, bedarbių ir šeimos palaikymo programoms. Be to, numatoma mažinti gynybos išlaidas, taip pat apsvarstyti galimybę karių skaičių sumažinti maždaug 40,000, ir tai leis vien tik

ateinančiais metais sutaupyti maždaug 11,2 mlrd. eurų.

Vokietijos oro bendrovės „Lufthansa“ generalinis direktorius Wolfgang Mayrhuber pareikalavo, kad Europos Sąjunga (ES) atlygintų oro bendrovėms nuostolius, patirtus Islandijoje išsiveržus Eijafjatlajokudlio ugnikalniui. „Buvome priversti atšaukti skrydžius, nors tam nebuvo būtinybės“, – per Tarptautinio oro transporto asociacijos surengtą spaudos konferenciją sakė V. Mayrhuber.

MADRIDAS

Ispanijos viešojo sektoriaus darbuotojai streikuoja, protestuodami prieš vidutinišką 5 proc. atlyginimų mažinimą, kuris turi būti vykdomas nuo šio mėnesio. Atlyginimų mažinimas yra dalis vyriausybės ribojamųjų priemonių, kurių tikslas – sumažinti šalies biudžeto deficitą, išaugusį per beveik dvejų metų trukmės ekonominį nuosmukį.

VARŠUVA

Lenkijos užsienio reikalų ministerijos diplomatinio protokolo direktorius Mariusz Kazana buvo vienas iš dviejų pašalinių asmenų, užėjusių į prezidento lėktuvo lakūnų kabiną, kaip užfiksavo garsų įrašymo įranga, vadinamoji „juodoji dėžė“. Anksčiau nustatytas, kad kitas pilotų kabinoje buvęs pašalinis žmogus – generolas Andrzej Blasik.

RUSIJA

MASKVA

Keturi Rusijos Gynybos ministerijos kariškiai iš Maskvos karinės apygardos buvo sulaikyti dėl įtarimų, kad pavogė pinigų iš vieno Lenkijos prezidento Lech Kaczynski lėktuvo avarijos metu Smolensko apskrityje balandžio 10 d. žuvusio Lenkijos delegacijos nario sąskaitos. Sulaikytieji tarnavo viename Rusijos aukščiausiosios karo tarybos skyriuje.

AZIJA

BIŠKEKAS

Kirgizijos teisėsaugos institucijoms pavyko sulaikyti 15 snaiperių, kurie šaudė balandyje į demonstrantus prie Vyriausybės rūmų. Per balandžio 7 d. įvykius daugiau kaip 90 žmonių žuvo, per 1,000 buvo sužeisti.

ATLANTIC Express Corp.

☎ 1-708-599-9680
AtlanticExpressCorp.com

Visą birželio mėnesį
siuntinius į Lietuvą siųskite

Akcija galioja siuntiniams
pristatytams į Atlantic Express
Corp nurodytus surinkimo
punktus.

PIGIAU

**\$0.49/lbs (laivu),
\$1.99/lbs (oro siunta)**

Besiruošiant mirti ilgai gyvensiu

KUN. VIKTORAS RIMŠELIS

Linksmiausias gyvenimas yra kaime. Nors reikia daug dirbti dieną ir naktį – visada. Naktį reikia arklius prižiūrėti, saugoti nuo vilkų. O kas naktį yra gražiausia – tai mėnulis ir žvaigždėtas dangus.

Švenčionyse 7 metus praleidau gimnazijoje. Per tuos metus stengdavauisi atlekti šeštadieniais į Murmas. Tai man būdavo lyg ir atostogos. Beveik visi mokiniai gyvendavome bendrabutyje, tai visi eidavome į bažnyčią. Dažnai eidavome su muzika vienuoliktą valandą. Nors buvo uždrausta, po Mišių dažnai giedodavome Lietuvos Himną.

Dekanas ir kitas kunigas per Mišias klausydavo žmonių išpažinties. Vieną kartą per Mišias klūpėjau ir girdėjau, kaip dekanas moterį barė, kad jam moterėlė nekalba į ausį. Aš sau pagalvojau, jei aš būčiau kunigas, tai moterėlių nebarčiau, jei jos nepataiko per langelį kunigui kalbėti. Ir ta mintis pagavo mane, kad aš turiu būti kunigas.

Gegužės 3 dieną – didelė lenkų šventė. Švenčionių miesto didžiąja gatve žygiavo didelis pulkas kariuomenės. Toje gatvėje turėjo praeiti pro mūsų mokyklos namą, kurio langai yra arti kelio. Vienas mokinyš, vardu Juozas, ant mokyklos lentos prie lango nupiešė lietuvių Vytį (Valstybės simbolį) – raitelį, kuris užmetęs virvutę ant lenkų valstybinio simbolio – erelio – jį smaigia. Rytojaus dieną atėjo pas mokyklos direktorių du lenkai. Vienas kareivių pulkininkas, kitas – miesto atstovas. Jie pareiškė direktoriui, kad mokykla labai nusikalto visai valstybei ir papasakojo, kas buvo prie lango ant lentos išpaisyta. Direktorius pasiaiškino, kad jis nieko apie tai nežinojo. Lenkai pareikalavo, kad nusikaltėlis būtų pašauktas į teismą. O jis jau buvo Lietuvoje, Alytaus mokykloje. Mokiniai jį ant rankų nešiojo, o kai čia sugrįžo turėjo du mėnesius kalėjime sėdėti.

Per atostogas nuvažiuoju pas gimines, kurie gyvena arti Lietuvos

sienos, netoli Linkmenų bažnyčios. Su mano gimine Juozapuku dažnai nueidavom prie sienos pažiūrėti, kaip lietuviai vaikšto pasienyje. Sekmadienį po Mišių sužinojome, kad po pietų, pirmą valandą, bus leista susitikti žmonėms iš abiejų pusių. Žmonių abiejose pusėse buvo labai daug. Man pasisekė – labai greitai susitikau tetą, mamos seserį. Abudu nuskubėjom nusipirkti šilkinų medžiagų, nes lenkų pusėje buvo pigiau nei Lietuvoje.

Jau anksčiau norėjau patekti į Marijampolę Lietuvoje, nes ten jau buvo mano skautų draugas Juodagalvis, kuris nuvažiavo kaip skautininkas dalyvauti skautų subuvime ir nebegrįžo pas mus į gimnaziją. Teta man patarė pabūti pas ją bent keletą dienų. Pas tetą negalėjau užmigti visą naktį – rūpėjo man patekti į Marijampolę. Rytojaus dieną viską išpasakojau. Su savimi neturėjau nė cento. Tetos vyras Guiga nutarė nuvežti mane į autobusų stotį, iš kur jie važiuoja į Kauną, o nuvažiuoti į Marijampolę gavau keletą litų. Gana greitai atvykome į Kauną. O į Marijampolę važiuoju būrys pavasarininkų, tai ir aš prisidėjau prie jų. Vėlai naktį pasiekėme Marijampolę. Visi ėjo ir aš ėjau su jais. Priėjome kažkokį kluoną, kuriame buvo daug šieno. Visi sugulėm. Aš nei valgęs, nei gėręs greitai užmigau. Vėlai ryte visi atsibudom, jau buvo sekmadienis. Visi nuėjome į bažnyčią išklausti šv. Mišių. Visos pamaldos užtruko dvi valandas. Kai visi vienuoliai ėjo į vienuolyną, ir aš įsmukau į vidų per tas pačias duris.

• • •

Norint vienuolyne gyventi, pirmiausia reikia atlikti noviciatą, kuris man buvo labai sunkus. Kelis iš miesto mirusius turėjome nunešti į kapus. Aš neturėjau paltuko. Tai sušaldavau bažnyčioje ir lauke. Visai man netikėtai uždėjo pareigą antrame namo aukšte išlupti bent pusantro metro skylę lubose, per kurią reikės drabužius sudėti. Aš dirbau dvi savaites labai prastu oru. Pradėjau kosėti su

Šalia Rygiškių Jono gimnazijos auklėtinių signataras A. Endriukaitis.

Tauro partizanų apygardos spauda

EDMUNDAS SIMANAITIS

Sveikintinas marijampoliečių sumanymas

LPKTS Marijampolės padalinio pirmininkas V. Agurkis gegužės 28 d. suorganizavo Marijampolėje renginį, skirtą Tauro apygardos partizanų laikraščių istorijai.

Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčioje prieš pamaldas buvo perskaitytos pavardės ir slapyvardžiai laisvės kovotojų, 1948–1949 metais žuvusių kovoje su sovietiniu okupantu, prieš ne-laisvėn patekusių ir čekistų nukankintų tardymo metu, taip pat mirusių GULAG'e. Sovietams ir vėl okupavus Lietuvą, Tauro apygardoje laisvės kovos tęsėsi iki 1952 m.

Po pamaldų susirinkusieji aplankė tris vietas, kuriose buvo spausdinami Tauro apygardos partizanų laikraščiai. Apie šiuos istorinius faktus bylojo atminimo lentelės, žymnios Tauro apygardos pagrindinių spaustuvių vietos.

P. Rimšos sodyboje gimė „Laisvės žvalgas“

Pirmiausia buvo apsilankyta Vilkaviškio savivaldybės Gižų seniūnijos Naudžių kaime esančioje dailininko Petro Rimšos sodyboje, kur buvo spausdinamas „Laisvės žvalgas“.

Po V. Agurkio įžanginės kalbos pranešimą padarė Marijampolės kolegijos dėstytojas istorikas Jonas Gustaitis. Apibendrinančiomis pastabomis dalijosi šių eilučių autorius.

„Laisvės žvalgas“ buvo spausdinamas ir Marijampolės rajono Puskelnų elektrinėje, kurią aplankė ren-

ginio dalyviai.

Po to renginio dalyviai atvyko į Kazio Bosiko sodybą, esančią Vilkaviškio savivaldybės Pilviškių seniūnijos Nendrinų kaime. Atvykėlius pasitiko didoka lenta su išrašytu tekstu, kurį parengė aktyvi pasipriešinimo sovietų okupacijai dalyvė Alva Sida-ravičienė.

Pulkininkas „Luobas“ – redaktorius ir leidėjas

Tekstas skelbė, kad šioje sodyboje buvo leidžiamas pirmasis Tauro apygardos partizanų pagrindinis laikraštis „Girios balsas“. Laikraščio leidėjas ir redaktorius – Lietuvos kariuomenės atsargos pulkininkas Liudvikas Butkevičius – „Luobas“, gimęs 1881 m.

Sovietų armijai 1944 m. okupavus Lietuvą, jis pasitraukė iš Kauno ir apsigyveno Marijampolės apskr. Sasnavos vls. Nendrinų kaime pas giminaitį Kazį Bosikį. Šioje sodyboje buvo įrengtos dvi slėptuvės: viena po virykle, antroji – sodybos gale ant Šešupės kranto. Čia dažnai ilsėdavosi partizanai, čia vyko partizanų vadų susitikimai ir pasitarimai, kuriuose dalyvaudavo „Vanagas“, „Faustas“, „Daugirdas“, „Klajūnas“, „Kariūnas“, „Tigras“.

„Luobas“ buvo vienas iš Tauro apygardos kūrėjų, taip pat Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininkas. 1945 m. pabaigoje enkavedistai suėmė L. Butkevičių ir jam teko patirti čekistų varginančius tardymus, mušimą, kankinimus, patyčias, po to – ir GULAG'o „kurortus“. Grįžęs į Lietuvą mirė 1963 m.

Nukelta į 9 psl.

Kun. Viktoras Rimšelis ir kun. Kęstutis Trimakas 1976 m.

Jono Kuprio nuotr. „Draugo“ archyvas

krauju. Mokiau dvi kalbas: prancūzų ir graikų. Buvau perskaitęs knygą apie šventą Teresėlę, kuri man labai patiko. Pradėjau melstis ir prašyti, kad Ji man sulaikytų kosėjimą krauju. Jau buvo šiltas pavasaris, kai so-de, prie bičių avilio, sėdėdamas skaičiau Šv. Teresėlės knygą ir visiškai nustočiau kosėti. Tapau linksmas ir sveikas. Besiruošiant greitai mirti galiu dar ilgai gyventi.

Išėjimas į Marijonų vienuolyną man sunaikino dvejus metus, nors mokyklos direktorius kun. Totoraitis po egzaminų bandė mane įkalbėti tik prarasti vienerius metus. Man buvo

svarbu, kokie bus klasės mokiniai. Jau turėjau gerus draugus savo pasirinktoje klasėje. Rugsėjo pabaigoje prasidėjo mokslo dienos. Trečią dieną atėjo į klasę daktaras su keistais įrankiais ir pradėjo tyrinėti kiekvieno mokinio sveikatą. Pabaigęs mane apžiūrėti sustojė ir giliai atsiduso. Mokiniai pradėjo šaukti: „Daktare, nepaisykit, mes Rimšą gražiai palaidosim.“ Daktaras atsakė: „Aš visose klasėse neradau tokių gerų plaučių ir tokios sveikos širdies.“ Kažkas iš kampo atsiliepė: „Tada mums bus geras bėgikas.“

VYTAUTAS ALANTAS

Gyvenimas ir kūryba

Leonas Peleckis-Kaktavičius

Nr. 40

Aš noriu žinoti, kas yra ir ar aš galiu prie jūsų pritapti. Tu turi žinoti du dalykus: I) į ordininio pobūdžio organizaciją aš mesčiausi su entuziazmu dėl to, kad apie tokią organizaciją ilgai galvojau ir svajojau, ir aš esu tikras, kad tas darbas man būtų labai prie širdies ir 2) kad tokia organizacija, mano giliausiu įsitikinimu, yra neišpasakytai reikalinga lietuvių tautai.” Ir dar: „Pažadu šimtaprocentinį diskretiškumą, pažadu sudeginti Tavo laiškus, bet aš noriu žinoti, kas jau konkrečiai padaryta. (...) Mano visos simpatijos priklauso ordininio pobūdžio organizacijai, o ne šablonams, kokie jie bebūtų.”

O tos paslaptingos organizacijos vardas – LRS. Jį išsifruoti padėjo I. Alantienė. Tai – Lietuvių rezistentų sąjunga.

Iš 1952 m. balandžio 13 d. rašyto laiško aiškėja, kad didysis pasiryžimas gėsta. „Su LRS man nesiseka, – prisipažįsta V. Alantas. – Prieš pat Velykas jau buvau viską suklįjavęs. Skyrius išrinko komitetą, į kurį pirmininku sutiko įeiti inž. Tuskenis, visus protokolus bei pasižadėjimus pasiunčiau Mackevičiui, o kitą dieną gavau Tuskenio ne tik ‘atsistatydinimą’ iš pirmininko pareigų, bet ir išstojimą iš LRS. Kaip Tau tai patinka? Man tai buvo didelis moralinis smūgis, manau, tai gali atsiliepti ir į tolesnį skyriaus organizavimą. Tokie dalykai užkrečia arba bent sulaiko organizavimo darbą. Atsistatydino dėl šeimyninių priežasčių. Aš įtariu, kad žmona pakėlė skandalą, o gal ir dėdė kunigas, kuris pas jį apsigyveno, prisidėjo. Taip bent jis rašo savo laiške man. Tikrą tiesą Tu parašei: šiandien bobos pasidarė su pautais, o vyrai virto bepaučiais. Tamošiūnas dėl žmonos atsisakė įstoti bent laikinai, o kitas, atrodė, toks nuoširdus santarvininkas, taip pat dėl žmonos pabėgo. Dabar reikės vėl kaip nors lipdyti. Nė viena organizacija man tiek nervų nesugadino, kaip LRS. Turbūt niekur skyriaus gimdymas nėra ir nebuvo toks sunkus, kaip kad Detroite.”

Čia – ir keli sakiniai, skirti B. Railos organizuojamam naujam žurnalui. V. Alantas neduoda didelių vilčių, atsiųstoji „programa” jam atrodo pernelyg plati, jei imtųsi ją įgyvendinti, nebeliktų laiko rašymui. Todėl atsidėti vien tik žurnalui negalėsias: „Gal tai ir nebūtų bloga, bet ką darytų kiti mano didvyriai, kurie nori išvysti dienos šviesą? – klausia rašytojas. – O tų didvyrių aš turiu ne taip jau mažą. Svarbiausias dalykas, kuris dabar man kvaršina galvą, yra naujos istorinės tragedijos sumanymas. Idėja jau senokai man kilo, reikia pradėti kūnyti. Net ir vardą turiu: Šventaragio Slėnyje. Tai būtų mūsų tarp senųjų ir naujųjų Lietuvos dievų. Tai turėtų būti senosios Lietuvos romantika, poezija, gal liūdesys ir entuziazmas... Savo gyvenime aš visada turėjau stovėti kryžkelėje, stoviu ir dabar: arba smulkintis ir blaškytis po laikraščius, kurie man neduoda ramybės, arba mesti periodiką ir susitelkti ties stambesniais dalykais. Kaip Tu manai? Tavo žurnalo, be abejo, aš neužmirštu, bet kiti?”

1952 m. gruodžio 21 d. laiške V. Alantas pažymi: „Jei mes nenorime

žlugti dvasiškai, turime spiestis krūvon. Tik dėl tokio sumetimo aš ir galvoju kaip nors keltis į Rytus, kur nors prie New Yorko. Aš žinau, kad tai kainuoja pinigų, bet aš nematau kitos išeities. Ir kažin ar yra kita išeitis ir sprendžiant medinio (išskirta mano – L. P.-K.) reikalo ateitį? Aš Tau sakau, mūsų intelektualinis išsilankymas ir medinio reikalo problemos sprendimas labai daug, o gal daugiausia priklauso nuo mūsų susibūrimo prie Atlanto.”

O dėl parašymo žurnalui ir ši kartą dar nieko tikro negalys pasakyti. Tačiau žurnalo pasirodymo laukias su nekantrumu. Iš vidurvasaryje (liepos 23) rašyto laiško akivaizdu, kad kalba eina apie *Santarvę* – žurnalą, kurį 1953–1958 metais Londone leido lietuvių „Santarvės” organizacija, o jį redagavo Fabijonas Neveravičius.

Pastarasis laiškas parašytas po ilgokos tylos, kolegai vėl atnaujinus susirašinėjimą. Atrodo, kad korespondencija buvo nutrūkusi dėl to, kad V. Alantas netęsėjo pažado dirbti paslaptingajai organizacijai.

Netęsėjo ne iš blogos valios. Pirmiausia todėl, kad buvo atsidėjęs romano *Pragaro pošvaistės* rašymui, o jį užbaigus prasidėjo darbas, susijęs su A. Vanagaičio biografija. V. Alantas pasiguodė bičiuliui, kad, nutrūkus susirašinėjimui, jautėsis taip tarsi vienas labai brangus šeimos narys būtų kažkur išvykęs (1953 m. liepos 23 d.). Ir jei pats B. Raila nebūtų jo atnaujinęs, neiškentęs V. Alantas būtų parašęs jam. O dėl A. Vanagaičio turėjęs visus kitus darbus atidėti į šalį, nes vien *Margučio* prisiėjo 7000 puslapių peržiūrėti.

Prieš žurnalui pasirodant bičiuliai buvo taręsi dėl bendradarbiavimo, tačiau nesusitarta, kas konkrečiai domintų. Todėl V. Alantas ir susilaikęs. O dėl „energingos ir skaudžiai satyrinės noveliukės”, kokios iš jo pageidaujama dabar, turįs tiesiai pasakyti: nelabai išmanąs, kas turima galvoje. Ne, nuo tos minties neatsisakąs, dar pagalvosias, „bet tie karščiai ir fabrikas (...) taip išvargina”, kad sunku ką pažadėti. O paties V. Alanto pasiūlymas toks: „Kodėl Santarvė negalėtų atspausdinti neilgo dramos veikaliuko?” Rašytojas pasiūlo bent tris savo naujausius kūrinius.

Sugrįždamas prie įpareigojimo užsiimti organizacine veikla, V. Alantas rašo: „Dar tragiškesnis dalykas yra mano dirbimas LRS. Tu puikiai žinai, kodėl ir kaip (abu kartus išskirta V. Alanto – L. P.-K.) aš sutikau padirbėti LRS. Aš nesijaučiu, kad nebūčiau netęsėjęs savo žodžio. Pirmą skyrių aš suorganizavau, ir valdyba buvo išrinkta, tik aš negaliu imtis atsakomybės už tai, kad (...) valdybos pirmininkas pasitraukė ne tik iš savo pareigų, bet ir iš LRS. Pagaliau, antiras skyrius susiorganizavo ne be mano iniciatyvos ir pastangų. Žodžiu, man rodos, aš savo misiją būsiu atlikęs. Aš Tau pakartotinai sakiau, kad nesu organizacijos žmogus ir niekados toks nebūsiu, nebent ta organizacija man būtų labai brangi, bet, deja, ta organizacija, dėl kurios aš ir į LRS įstojau, neberodo jokių gyvybės ženklų, ir aš net nežinau, ar ji tebeegzistuoja.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Tauro partizanų apygardos spauda

Atkelta iš 8 psl.

Nepakartojamas pasipriešinimo istorijos reiškiny

Išskirtinį dėmesį „Luobas” skyrė pagrindžio spaudai. 1945 m. birželį ėmėsi leisti laikraštį „Girios balsas”. Visą medžiagą rengė jis pats, spausdindamas rašomąja mašinėle, ją praradus rašė plunksna. Darbas palengvėjo, kai jam pradėjo talkinti Vladas Čibirka, šis gyvenęs Kazlų Rūdoje ir turėjęs savo rašomąją mašinėlę. „Girios balso” buvo išleisti aštuoni numeriai.

Partizanų spauda yra nepakartojamas Lietuvos kultūros ir istorijos reiškiny. Okupacijos metais pagrindžio spaudoje buvo daugiausiai laisvosios minties. Čia buvo reiškiamą nuosekli pilietiškumo dvasia, kuri savo ruožtu atspindėjo pavergtos Tautos valią. Pagrindžio spauda nuosekliai ir metodiškai aprašė okupantų padarytus ir tebevykdomus genocido nusikaltimus, taip pat nusikaltimus žmoniškumui. Visą dešimtmetį partizanų spauda buvo vienintelis objektivyios informacijos šaltinis Lietuvoje, o drauge ir atsvara komunistinei propagandai. Pagrindžio laikraščiai palaikė išsivadavimo viltį, atskleisdavo komunistinės ideologijos pramanus ir

šmeižtus, nuosekliai rėmė Nepriklausomybės atkūrimo siekį.

Bosikių šeimos likimas

1948 m. K. Bosikio sodyboje slapstėsi sergantis partizanas Petras (pavardė nežinoma) iš Zarasų krašto slapyvardžiu „Kurpė”. Jį slėptuvėje slaugė K. Bosikio sesuo Elena Bosikytė. Jis mirė 1948 m. ir buvo slapta palaidotas Nendrinų kaimo kapinėse. Pats K. Bosikis 1947 m. buvo suimtas ir pateko į Sibiro lagerius. Jo motina Elžbieta mirė Sibire, o sesuo Elena kartu su broliu Kaziu, paleistu iš lagerio, 1958 m. grįžo į Lietuvą. Atkūrus Nepriklausomybę motinos palaikus iš Sibiro parsivežė ir palaidojo Nendrinų kaimo kapinėse, kur 1970 m. amžino poilsio atgulė K. Bosikis, o 2005 m. ir jo sesuo Elena. Skaudi, žiauri ir tipiška sovietų vykdyto Lietuvoje planinio genocido istorijos atkarpa. Žuvusiųjų, nukankintųjų tautiečių atminimas buvo pagerbtas Lietuvos karių salvėmis. Buvusių sovietų politinių kalinių ir tremtinių choras „Godos” atliko keletą giesmių ir dainų. Renginyje dalyvavo ir Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos auklėtiniai, kurie atliko savo programą skirtą šiai progai.

Margumynai

Kunigai vis labiau naudojasi internetu

Gegužės 31 d. Dvasininkijos kongregacijos prefektas kard. Claudio Hummes pristatė apklausos, kuria siekta išsiaiškinti, kaip kunigai visame pasaulyje naudojasi šiuolaikinėmis informacinėmis technologijomis, rezultatus.

Tyrimo metu buvo apklausti 4,992 kunigai, t. y. 1,2 proc. kunigų pagal 2007 m. Dvasininkijos kongregacijos duomenis. Apklausa pradėta 2009 m. lapkričio 9 d. ir baigta 2010 m. vasario 28 d.

Rezultatai rodo, kad 94,7 proc. kunigų pasaulyje kasdien prisijungia prie interneto (duomenys įvairuoja skirtingose geografinėse vietovėse). 82,8 proc. turi nešiojamąjį kompiuterį ir 81,2 proc. stalinį kompiuterį, 90,6 proc. mobilųjį telefoną, 73,1 proc. skaitmeninę kamerą, 44 proc. mp3 grotuvą ir 25,7 proc. kitus prie-

taisus.

Kunigai daug naudojasi internetu, vykdydami savo kunigišką misiją. Internetas jiems yra vertingas šaltinis, rengiantis pamokslams. Dauguma dvasininkų pasaulyje mano, kad internetas pasitarnauja ieškant duomenų (85,5 proc.) ar informacijos apie einamuosius įvykius (82,1 proc.), tyrimams bei studijoms (75,6 proc.) ar paremti parapijos veiklą (60,6 proc.). Tačiau didesnė dalis, 38,6 proc. kunigų, laiko internetą visai nenaudingą ar beveik nenaudingą siūlant dvasinius patarimus ir tik 26,7 proc. mano, kad jis yra naudingas dvasiniam vadovavimui.

Šiuo metu yra rengiamos atskiros kiekvieno žemyno apžvalgos, kurios bus paskelbtos birželio mėnesį internete www.pictureproject.info
„Vatikano radijas”

Fortepijoninis duetas iš Šiaulių.

Vlado Jakubėno atminimui

VACLOVAS JUODPUSIS

Besibaigiantis dvyliktasis Lietuvos muzikų rėmimo fondo Stasio Vainiūno namų sezonas vilniečiams padovanojo išpūdingą susitikimą, kuriame dalyvavo kompozitoriaus ir pianisto Vlado Jakubėno jaunųjų pianistų konkurso, gegužės 14 d. vykusio Biržuose, laimėtojai (vertinimo komisijos pirmininkas profesorius Jurgis Karnavičius iš Vilniaus). Tai jau trečiasis toks konkursas, vadinamas tarptautiniu, nes jame dalyvavo atlikėjai iš Latvijos, iš Rygos. Beje, ir „Grand Prix“ atiteko rygiečiui, Jazeps Medinš muzikos mokyklos mokiniui Andrej Jegorov, kurį parėngė mokytoja Olga Moskalonova (beje, O. Moskalonova 1973 metais dalyvavo Vilniuje vykusiame M. K. Čiurlionio pianistų konkurse ir tapo laureate). A. Jegorov nebuvo vienintelis konkurso dalyvis iš Latvijos. Vienas iš devynių Erikos Brooks (JAV) premijų atiteko Anastasijai Japiševai iš tos pačios J. Medinš muzikos mokyklos (mokytoja O. Moskalonova) už geriausiai atliktą V. Jakubėno „Baltųjų laumių šokių“, o LIONS klubo laimėjimas už J. Haydno Sonatos G-dur atlikimą – rygietei Gabrielai Goldmanei (mokytoja Gunta Melbarde). E. Brooks laimėjimais už įvairių V. Jakubėno kūrinių atlikimą didžiavosi Ugnė Čepauskaitė (Kupiškio muzikos mokykla, mokytoja Edita Dobrickienė), Silvija Stukaitė (Rokiškio muzikos mokykla, mokytoja Asta Vagonienė), Barbora Dranseikaitė (Molėtų muzikos mokykla, mokytoja Daina Vaitkūnienė), Monika Pleškytė ir Marija Miškinytė (Telšių muzikos mokykla, mokytoja Virginija Kontautienė), Medeinė Mickevičiūtė ir Do-

minyka Malinauskaitė (Šiaulių konservatorijos Papildomo mokymo skyrius, mokytoja Marija Kaubrienė), Giedrė Didzinskaitė ir Orinta Janulionytė (Biržų V. Jakubėno muzikos mokykla, mokytoja Dalė Šimbelienė) ir kiti. Be jau minėtų apdovanojimų kitus apdovanojimus įsteigė Biržų vicemeras, Švietimo skyrius, biržiečių klubas „Krivulė“, Rotary klubas.

Kad V. Jakubėno jaunųjų pianistų konkursai vyksta Biržuose, kur 1904 m. gegužės 15 d. gimė garsusis lietuvių muzikas, didžiausi organizaciniai rūpesčiai tenka Biržų V. Jakubėno muzikos mokyklai (direktorė Rima Zuožienė, direktorės pavaduotoja Ramutė Petronytė, mokytoja metodininkė Romualda Butkevičienė). Taigi, biržiečiai taip pasirūpino, kad į Vilnių, į S. Vainiūno namus suvažiavo jaunieji laimėtojai iš Rokiškio, Pasvalio, Kupiškio, Šiaulių, Garliavos ir, žinoma, Biržų. Juos atlydėjo ne tik mokytojai, bet ir tėveliai. Pasiklausyti jaunųjų pianistų muzikavimo atėjo ir kompozitorius Mindaugas Urbaitis, dalyvavęs konkurso vertinimo komisijos darbe, su žmona pianiste Žilvile Karkauskaite. Biržiečių „Krivulės“ apdovanojimą įteikė Donatas Balčiauskas, savo kūrybai skirtu didžiuliu albumu laimėtojus pradžiuginę garsusis skulptorius Konstantinas Bogdanas. O vakaro muzikinė programa buvo tikrai puiki – be V. Jakubėno kūrinių skambėjo M. Petrausko, E. Laumenskienės, L. Povilaičio, A. Rekašiaus, B. Dvariono, T. Makačino, D. Kairaitytės, V. Barkausko miniatiūros fortepijonui.

Taigi, gegužės 28-osios vakarą Vilniuje daugelio dėmesys ir dėkingumas skriejo į Čikagą, kur savo gyvenimo kelią užbaigė V. Jakubėnas.

V. Jakubėno pianistų konkursas Stasio Vainiūno namų svetainėje. Priekyje – kompozitorius Mindaugas Urbaitis su žmona Žilvile Karkauskaite.

Vaclovo Juodpusio nuotraukos

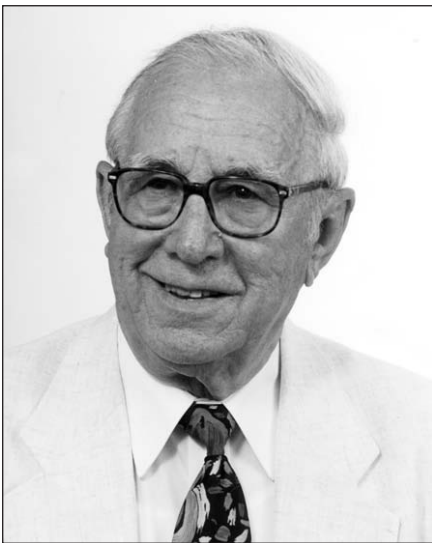
Garbės piliečio archyvas liks tėviškėnams

JANINA ŠAPARNIENĖ
pakruojis@skrastas.lt

Pakruojo Juozo Paukštelio viešajai bibliotekai perduotas pirmojo rajono garbės piliečio Broniaus Nainio archyvas.

Dokumentai grįš į Pakruojį

Sprendimą perimti ir saugoti Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenančio B. Nainio archyvą priėmė rajono taryba. Tūkstančiai kraštiečio sukauptų įvairių rankraščių, dokumentų, leidinių oficialiai taps bibliotekos fondų dalimi. Jie, paruošti naudojimui, vėliau bus prieinami visiems skaitytojams.

Garbės pilietis Bronius Nainys rajonui padovanojo savo archyvą, o bibliotekai skyrė paramą.

B. Nainys sakė, jog asmeninį archyvą rinko maždaug šešiasdešimt metų. Beveik nuo to laiko, kai buvo priverstas bėgti iš Lietuvos Antrojo pasaulinio karo pabaigoje.

Devyniasdešimtąjį jubiliejų rudėnį minėsiantis B. Nainys teigė, kad sprendimą perduoti archyvą gimtajam rajonui padiktavo ir nuolatiniai ryšiai su kraštiečiais, ir galimybė su

pasaulio lietuvių visuomenine veikla tiesiogiai supažindinti besidominčius žmones. Nes didžiųjų miestų bibliotekose priimti saugoti asmeniniai archyvai tiesiog paskęsta kitų dokumentų gausybėje, jais nesidomima.

Pakruojo bibliotekai B. Nainys skyrė ir finansinę paramą – tūkstantį litų.

„Nors jau kiek metų esu Pakruojo rajono pilietis, iki šiol nevykdžiau vienos iš svarbiausių kiekvieno piliečio pareigų – mokėti mokesčius. Taigi ši parama ir bus mano, kaip piliečio indėlis“, – juokavo kraštiečiai.

B. Nainys džiaugėsi: „Pamažu grįžtu į savo tėvynę, iš kurios okupantų buvau išvytas prieš šešiasdešimt penkerius metus“.

Nuolatinis mecenatas

Įsikūręs JAV, B. Nainys išitraukė į visuomeninę veiklą saugant ir puoselėjant lietuvių, ilgus metus vadovavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenei (PLB). Kraštiečiai – nuolatinis lietuviškos spaudos užsienyje bendradarbis, rašantis aktualiomis temomis.

Netrukus turėtų pasirodyti B. Nainio knyga „Lietuvos laisvinimo keliu“, kurioje jis aptaria PLB veiklą, siekiant išlaisvinti tėvynę iš sovietų okupacijos.

Atkūrus nepriklausomybę, B. Nainys ėmėsi aktyviai bendrauti su Grikpėdžių apylinkių organizacijomis, žmonėmis. Vietos mokyklai jis padovanojo gimtąją sodybą, o jos kieme savomis lėšomis pastatė paminklą apylinkių vyrams, pokariu žuvusiems nuo okupantų.

Kraštiečiai ir jo šeima kasmet organizuodavo Grikpėdžių moksleiviams rašinių lietuvių ir anglų kalbomis konkursus, apdovanodavo jų dalyvius. Mokyklai B. Nainys yra dovanojęs kompiuterinės įrangos, muzikos aparatūrą, varžybų aprangą sportininkų komandai.

„Draugo“ knygynėlyje

Naujasis žurnalo „Lithuanian Heritage“ numeris jau dvelkia vasaros atostogomis – į Nidą atostogauti kviečia viršelio nuotrauka.

Išvykstant atostogų siūlau su savimi pasiimti ir gegužės-birželio mėnesių numerį, kuriame galėsite paskaityti nemažai įdomių rašinių.

Raimundas Marius Lapas skaitytojams pristato lietuviškų filmų kūrėją Kazį Matuzą, apie lietuviškus muzikos instrumentus rašo Amanda Letter, su IX Dainų šventės vyriausia vadove Dalia Skrinskaite-Viskontiene plačiau supažindina skaitytojus Nijolė Benotas ir Gabija Petrauskas. Apie gražiąją Neringą rašo Julie Skurdenis, o žurnalo paveikslų galerijoje galėsite pasigėrėti Juodkrantės Raganų kalno vaizdais.

Neliks nuskriausti ir besidominčius Lietuvos krikščionybės istorija. Apie lietuvių šventuosius rašo kun. Paul K. Thomas.

O kokia vasara be valgių?! Žurnale tikrai vasariniai patiekalai – įvairiausių salotų receptai. Tad gerų Jums atostogų, mieli skaitytojai.

Žurnalo kaina – 4.95 dol. Jį galima įsigyti paštu, pridėdant 10,25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 3 dol. Persiunčiant daugiau leidinių – už kiekvieną papildomą knygą – 2.5 dol. mokesčiai. Prieš perkant knygą prašome paskambinti administracijai tel.: 773-585-9500. Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

Margumynai

Atgimsta Žemaitijos Versalis

Restauratoriai nuo pavasario gražina Mykolo Oginskio statytus Plungės dvaro rūmus, kurie dėl savo puošnumo ir prabangos neretai vadinami Žemaitijos Versaliu. Kultūros paveldo specialistai sako, kad kitąmet pabaigus darbus dvaras turėtų būti toks pat puošnus, kaip ir XIX amžiuje.

Per dvejus metus restauratoriai turi atkurti pagrindinių rūmų fasadus, ant stogo, 15 metrų aukštyje, restauruoti 16 juos puošiančių skulptūrų. Neišlikusią šiaurinio fasado skulptūrinę kompoziciją teks atkurti. Siekiama, kad visi darbai būtų atlikti kuo autentiškiau.

Šie darbai kainuos apie 5 mili-

Pagal vokiečių architekto Karl Loranc projektą XIX amžiaus pabaigoje statyti neorenesansinės stilištikos Plungės dvaro rūmai, pasak restauratorių, nukentėjo ne tik nuo gaisrų ir karų, bet ir nuo sovietmečio restauracijos. Tada panaudotos tokios medžiagos, kurias pašalinti ir dabartinėmis priemonėmis yra sun-

ku. „Ant autentiško fasado užneštas labai stiprus cementinis tinkas, mes labai sunkiai jį nuiminėjame. Buvo naudoti ‘Sintefaz’ dažai, kurie tiksliai su vokiškų medžiagų cheminiais kompresais nusiima”, – teigia darbus atliekančios įmonės „Pamario restauratorius” direktorius Aldas Kliukas.

jonus litų. Iš Europos Sąjungos fondų tikimasi gauti lėšų ir rūmų vidui restauruoti. „Vidui reikia apie 20 milijonų litų. Žadam atkurti tris originalias sales, kaip ir buvo Oginskio laikais, su visu inventoriumi. Čia buvo ir bus Žemaitijos Versalis”, – sakė Žemaičių dailės muziejaus direktorius Alvydas Bakanas.

Rūmuose įsikūrusio muziejaus direktorius tikisi, kad ateityje naujam kultūriniam gyvenimui pavyks prikelti visus septynis dvarui priklausiusius pastatus. Tačiau neslepia, kad tai gali užtrukti dešimtmetį ar dar ilgiau.

Asta Kažukauskienė
Lrt.lt

Gražiausia etnografinė sodyba

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie AM organizuoja konkursą „Gražiausia etnografinė sodyba Lietuvos saugomose teritorijose”. Šią vasarą nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose bus renkamos etnografiškiausios – gražiausiai tvarkomos ir atspindinčios tam tikram regionui būdingą tradicinę architektūrą – sodybos.

Konkurso tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į saugomose teritorijose esančias autentiškas ir naujas, pastatytas laikantis tradicijų, etnografines sodybas, skatinti saugoti etninės architektūros paveldą, pateikti visuomenei gražiausius etnografinės architektūros pavyzdžius nacionaliniuose ir regioniniuose parkuose.

Pasak Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktorės Rūtos Baškytės, per amžius išstobulinta lietuviškų sodybų struktūra, jų statiniai įkūnija žmogaus ir gamtos dermę. Jos yra tinkamiausios žmogui gyventi mūsų gamtinėmis sąlygomis. Labai norisi, kad saugomose teritorijose išliktų kuo daugiau autentiškų arba tęsiant tradicijas pastatytų naujų pastatų. Tik taip galima išlaikyti etninės architektūros tradici-

jas. Džiugu, kad vis daugiau žmonių suvokia tradicinių sodybų privalumus.

Konkursas vyks visą vasarą. Valstybinių parkų direkcijos iki rugpjūčio 31 dienos Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie AM pasiūlys po tris etnografiškiausias sodybas. Konkurse bus vertinamos tiek senos, tiek naujos statybos etno-

Autentiška etnografinė sodyba.
O. Drobelenės nuotr.

grafinės sodybos.

Lietuvoje yra 5 nacionaliniai ir 30 regioninių parkų. Saugomos teritorijos užima 15,6 procentų visos Lietuvos ploto.

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos info

Į Kultūros vertybių registrą įtraukta Rasų kolonijos pastatų grupė

Kultūros paveldo departamento I nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba į Kultūros vertybių registrą įrašė Rasų kolonijos pastatų grupę, esančią Balstogės g. 8, Vil-

niuje. Minėtą pastatų grupę sudaro namas ir ūkinis pastatas. Abu statiniai pastatyti XIX a. pab.– XX a. pradž., jiems suteiktas regioninio reikšmingumo lygmuo.

2010 m. birželio 2 d. NY, Central Valley, sulaukusi 81 metų mirė

A † A

TERESĖ JASENAUSKAITĖ
PRIZGINTIENĖ

Ji buvo Telšių Katedros vargonininko ir chorvedžio Albino Jasenausko duktė.
Keliais mėnesiais anksčiau, mirė jos vyras Viktoras Prizgintas.
Teresė Jasenauskaitė-Prizgintienė paliko du sūnus ir dukterį. Vienas sūnus žuvo, tarnaudamas JAV Marines daliniuose, Vietnamo karo metu.

Nuliūdę artimieji

A † A

ONAI PAULIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą jos dukroms ir sūnams su šeimomis ir kartu liūdime.

Teresė ir Alina Maruškevičius
Juozas Marus su šeima

A † A

VIKTORIJAI DIEDINIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnų VITĄ, gimines ir draugus.

Sunny Hills Lietuvių Bendruomenė

Gyvenimas yra kaip miražas

Mielai

A † A

Dr. EUGENIJAI KRAUČIŪNIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą vyrui KAZIUI ir visai giminei.

Dr. Regina Saldaitis-Čiurlienė
Dana R. Saldaitis, MD

Balstogės g. 8 pastatų kompleksas priklauso Vilniaus miesto istorinei daliai, vadinamai Rasų kolonija.

Rasų kolonijos pastatų komplekso namas pasižymi architektūrinėmis ir dailės vertingosiomis savybėmis. Istorizmo laikotarpio namą projektavo architektas Augustas Kleinas.

Bernardinai.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

♦**Lietuvių evangelikų liuteronų** Tėviškės parapijos gegužinė Tėvo dienos paminėti vyks birželio 12 d., šeštadienį, 12 val. p. p. adresu 5129 South Wolf Rd., Western Springs, IL 60558. Jūsų laukia muzika, loterija ir gera nuotaika. Kviečiame visus dalyvauti.

♦**Lietuvių Fondo bei Pasaulio** lietuvių centro ruošiamas golfo turnyras vyks birželio 19 d. Old Oak Country Club, (adresas: www.lithuaniangolf.com). Turnyrą remia „Liberty Mutual Insurance“. Vakare vyks iškilminga puota. Daugiau informacijos gausite pas Daivą Rugieniūtę tel.: 949-735-2779 arba Rimą Griškelį tel.: 312-315-5739.

♦**Kun. Kęstutis A. Trimakas** birželio 20 d., sekmadienį, kviečia visus į Padėkos šventę. Padėkos Mišios 9 val. r. Šv. Antano šventovėje (15 St. ir 50 Ave. gatvių sankryža, Cicero). Akademinei ir meninei programa, Garbės daktaro regalijų kun. K. Trimakui įteikimas – 11 val. r. bei vaišės – 12 val. p. p. vyks Willowbrook Ballroom salėje (8900 S. Archer Rd., Willow Springs). Kreiptis į dr. Romą Kuprienę tel.: 708-447-9319.

♦**Birželio 26 d., šeštadienį, Garden Chalet** salėje (110 gatvės ir Ridgeland Ave. sankirtoje, Worth, IL) vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Moterų gildijos pietūs „Karibų ritmai“. Pradžią 12:30 val. p. p. Vietas užsisakyti tel.: 773-334-3343.

♦**Sibiro kankinės ir maldaknygės „Marija, gelbėk mus“** autorės, Adelės Dirsytės minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 27 d. 12:15 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Lietuvių visuomenė, ypač jauni-

mas kviečiamas dalyvauti. Minėjimą ruošia Ateitininkų Giedros korporacija. Programoje – aktorės Giedrės Griškėnaitės-Gillespie monospektalis „Šviesos žiburys Sibiro taigoje“ ir muzikinė programa, kurią atliks moksleiviai Žara, Mantas ir Zigmas Kisieliai bei Dovas Lietuvninkas.

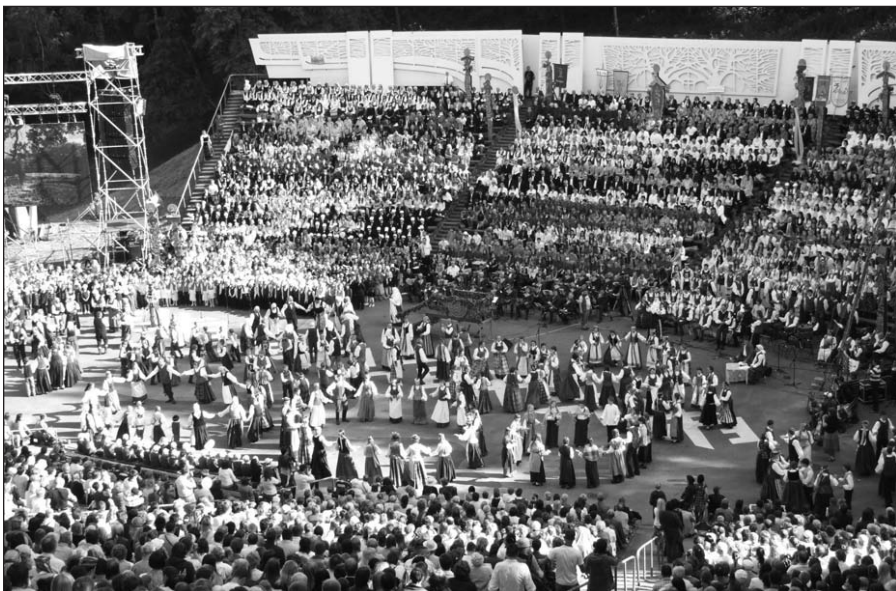
IŠ ARTI IR TOLI...

♦**2010 m. birželio 11 d., penktadienį,** koncerte „Festival of the New Republics“ skambės lietuvių kompozitorės Žibuoklės Martinaitytės kūriniai. Koncertas vyks Elebash Recital Hall, Graduate Center, City University of New York, Fifth Ave. at 34th St., Manhattan. 6:30 val. v. vyks prieškoncertinis pokalbis. Koncerto pradžia 7:30 val. v.

♦**Birželio 13 d. – Gedulo ir Vilties** diena, Birželio išvežimų į Sibirą paminėjimas Boston, MA prasidės 10:30 val. r. šv. Mišiomis Šv. Petro parapijos bažnyčioje, o 11:30 val. r. vyks minėjimas parapijos salėje. Po minėjimo vyks Boston Lietuvių Bendruomenės ataskaitinis susirinkimas, kuris prasidės 12:30 val. p. p. parapijos salėje.

♦**Joninės – Rasos šventė „Smo-lak Farms“** (315 S. Bradford St., North Andover, MA 01845) vyks birželio 20 d. nuo 10 val. r. iki 6 val. v. Lietuviai renkasi prie „Treadwell's Ice Cream“ pastato.

♦**Gediminas Kijauskas, SJ** birželio 20 d., sekmadienį, švęs 50 metų kunigystės tarnybos sukaktį. Padėkos šv. Mišios – 10 val. r. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, 18022 Neff Rd., Cleveland, OH 44119. Po Mišių parapijos salėje kartu su kun. G. Kijausku, SJ pažymėsime šią dieną.

Akimirka iš birželio 5 d. Dainų slėnyje vykusios Kauno miesto dainų ir šokių šventės, skirtos Žalgirio mūšio 600-sioms metinėms. **Stanislovo Sajausko** nuotr.

Vykstančių į IX Dainų šventę Toronto, Canada, dėmesiai

Bilietai į Dainų šventės koncertą **parduodami iki liepos 4 d. www.ticketmaster.ca**, tel.: 1-416-870-8000, arba „Hershey Center“ (5500 Rose Cherry Place Mississauga, ON L4Z 4B6, Canada) prie įėjimo.

Nepraleiskite progos pasiklausti Marijono Mikutavičiaus, žvaigždės iš Lietuvos, kuris pirmą sykį pasirodys Šiaurės Amerikoje („Trys milijonai“, „Pasveikinkit vieni kitus“). Bilietus į M. Mikutavičiaus koncertą, miestelio vakaronę ir pokylį **iki birželio 15 d.** galima įsigyti internetinėje svetainėje **www.dainusvente.org**

Visą birželio mėnesį, sekmadieniais bilietus galėsite nusipirkti Prisikėlimo parapijos salėje ir Hamiltono jaunimo centre. Nuo liepos 2 d. bilietais bus prekiaujama Airport Marriott viešbučio (901 Dixon Rd., Toronto, ON M9W 1J5, Canada) informacijos centre ir renginiuose prie įėjimo.

IX Dainų šventės organizacinio komiteto info

Prelato Igno Urbono 75-asis kunigystės JUBILIEJUS

**Sveikiname
Prelatą Igną Urboną su
75 metų kunigystės
Jubiliejumi!
Dėkojame Dievui, kad
pašaukė Jus
skelbti Dievo meilę
lietuviams
jau 75-erius metus...**

Pal. J. Matulaičio Misija ir Pasaulio Lietuvių Centras

Lietuvos rašytojo Antano Vaičiulaičio šeima praneša ir kviečia dalyvauti dviejuose renginiuose Lietuvoje šią vasarą

8-ta **Antano Vaičiulaičio literatūrinė premija** skiriama kas antri metai, kartu su „Metų“ redakcija remti Lietuvos literatūrą, ypatinai novelės formą. Premijos įteikimas vyks **birželio 22 d.**, antradienį, 3 val. p. p. Vilniaus pedagoginiame universitete (II rūmai, Lituanistikos fakultetas, 222 auditorija, T. Ševčenkos g. 31, Vilnius).

Kviečiame į **Antano Vaičiulaičio** tėviškę, į jo **kūrybos konkurso programą birželio 25 d.**, penktadienį, 2 val. p. p. (Didžiųjų Šelvių kaimas Geležinkelio stotis, Klausučių apylinkė, Vilkaviškis).

Jau ketvirtus metus birželio mėnesį, minint iškilaus rašytojo gimimo dieną, į A. Vaičiulaičio tėviškės Didžiųjų Šelvių kiemą rinksis apskrities kūrybinės minties žmonės – konkurso „Gimtoji žemė tavęs ilgisi ir savo širdyje tavęs didžiai pasigenda“ dalyviai. Čia skambės literatūriniai kūriniai, dainos, sodybą puoš dailės darbai. Šį konkursą A.

Antanas Vaičiulaitis

Vaičiulaičiui atminti rengia rajono Savivaldybės švietimo skyrius, Suvalkijos (Sūduvos) regioninis kultūros centras ir Vilkaviškio krašto muziejus, remia A. Vaičiulaičio dukros ir kiti artimieji.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas AURIS JARAŠŪNAS

Estate Planning (Wills, Trusts) ir Land Use
2802 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, CA 90404
Tel.: **310-828-7525**
Mob.: **310-701-8472**
E-mail: **jaralaw@earthlink.net**
Valandos: antradieniais ir pagal susitarimą

Juozas Ardys, gyvenantis **Fairview, PA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą bei paaukojo 50 dol. auką. Nuoširdžiai Jums dėkojame.